CAEREMONIALE CONTINENS RITUS ELECTIONIS ROMANI PONTIFICIS...

Chiesa cattolica, Giovanni Maria Gabrielli, Benedetto Cartoli



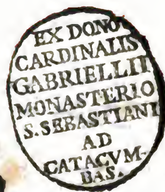
CÆREMONIALE
CONTINENS RITVS ELECTIONIS ROMANI PONTIFICIS.
GREGORII PAPÆ XV.
IVSSV EDITVM

CVI PRÆFIGVNTVR

Conſtitutiones Pontificiæ, & Conciliorum Decreta ad eam rem pertinentia.









ROMÆ, Typis Reu. Cameræ Apoſt. M.DC.XCI.

Superiorum Permiſſu, & Priuilegio.



INDEX CONSTITVTIONVM

Quæ hoc Volumine continentur.

Con-

CONSTITVTIONES ROMANORVM PONTIFICVM ET DECRETA CONCILIORVM Ad electionem PAPAE pertinentia.



SYMMACHVS PAPA IN CONCILIO ROMANO.

SVMMARIVM.

Papa superstite, & eo inconsulto, non potest tractari de futuri Pontificis electione, sub pœnis hic contentis.



SI quis, Papa superstite pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præstare conuincitur loci sui honore priuetur, & infra. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut Clericus Papa incolumi, & eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano Pontificatu accomodare, aut pyctacia promittere, aut Sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod certè suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis deliberare aliquid, atque decernere præsumpserit, loci sui dignitate, vel communione priuetur, & infra

Edita Ann. salut 499. & refertur in c. si quis Papa, dist. 79.

Reuelantibus delinquentes contra suprapositum Conc. Romani Decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.

§. Propter occultas fraudes, & coniurationum secretas insidias, quas sententia huius districtionis persequitur, si quis ad Ecclesiasticam pertulerit notitiam consilia eorum, qui contra hanc Synodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps huiusmodi actionis, non solùm purgatus ab omni culpa sit, sed etiam remuneratione, quæ non indigna sit, subleuetur.

NICOLAVS PAPA II.

In Concilio apud Lateranum habito.

SVMMARIVM.

Ponuntur causæ huius Decreti.

Edita ann. Dom. 1059 & refertur dist. 23.

IN Nomine Domini Nostri IESV CHRISTI, & Saluatoris, ab incarnationis eius anno millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, indictione duodecima, præpositis sacrosanctis Euangelijs, præsidente quoque Reuerendiss. ac Beatissimo Papa Nicolao in Basilica Lateranensis Patriarchij, quæ cognominatur Constantiniana: considentibus etiam Reuerendissimis Episcopis, Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus: idem venerabilis Pontifex auctoritate Apostolica decernens de electione Summi Pontificis inquit. Nouit Beatitudo vestra dilectissimi Fratres, & Coepiscopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D.Stephano prædecessore nostro, hæc Apostolica Sedes, cui auctore Deo seruio, quot aduersa pertulerit, quot denique per simoniacæ hæresis trapezitas repetitis malleis, crebrisquè tunsionibus subiacuit: adeò quidem, vt columna Dei viuentis iam penè videretur nutare, & sagena summi Piscatoris, procellis intumescentibus cogeretur in naufragij profunda submergi, vnde si placet fraternitati vestræ, debemus auxiliante Deo futuris casibus prudenter occurrere, & ecclesiastico statui, ne recidiua, quod absit, mala præualeant præcauere.

Electio Papæ pertinet in primis ad Cardinales Episcopos, qui Metropolitani vice funguntur, deindè ad Clericos Cardinales, reliquusquè Clerus, & Populus consensum tantùm electioni præstant.

§. Quapropter instructi prædecessorum nostrorum, aliorumq; Sanctorum Patrum auctoritate, decernimus; atque statuimus, vt obeunte huius Romanæ Ecclesiæ vniuersalis Pontifice, in primis Cardinales Episcopi diligentissimè simul de electione tractantes, mox Christi clericos Cardinales adhibeant, sicquè reliquus Clerus, & Populus ad consensum nouæ electionis accedant, nimirùm præcauentes, ne venalitatis morbus aliqua occasione surrepat, & ideò religiosissimi viri præduces sint in promouenda Pontificis electione, reliqui autem sequaces. Certùs verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, si perspectis diuersorum Patrum regulis, siue gestis, etiam illa Beati Leonis Papæ prędecessoris nostri sententia, recolatur. Nulla inquit ratio sinit, vt inter

Epi-

Episcopos habeantur, qui nec à clericis sunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à comprouincialibus Episcopis cum Metropolitani iudicio consecrati; sed quia Sedes Apostolica cunctis in orbe terrarum præfertur Ecclesijs, atque ideò super se, Metropolitanum habere non potest, Cardinales Episcopi procul dubio Metropolitani vice funguntur, qui videlicet electum Antistitem, ad Apostolici culminis apicem prouehant consecrandum.

Eligi debet Papa de gremio Ecclesiæ Romanæ si reperitur idoneus, alioquin ex alia Ecclesia eligendus est.

§. Eligatur autem de ipsius Ecclesiæ gremio, si reperitur idoneus, vel si de ipsa non inuenitur, ex alia sumatur; saluo debito honore, & reuerentia dilecti filij nostri Henrici, qui in præsentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente speratur, & iam sibi concessimus, sicut successoribus illius, qui ab hac Apostolica Sede personaliter hoc ius impetrauerint.

Si non potest ob impedimenta eligi Papa in Vrbe, potest alibi à Cardinalibus & alijs, de quibus suprà, licet paucis eligi.

§. Quòd si prauorum, atque iniquorum hominum ita peruersitas inualuerit, vt pura, syncera, atque gratuita fieri in Vrbe non possit electio, Cardinales Episcopi cum religiosis clericis, catholicisque laicis, licet paucis, ius potestatis obtineant eligendi Apostolicæ Sedis Pontificem, vbi congruerit.

Si electus Papa ob impedimenta, de quibus hic, non potest inthronizari, nihilominus est verus Papa, & potest regere Ecclesiam Romanam, & de omnibus facultatibus eius disponere.

§. Planè postquam electio fuerit facta, si bellica fuerit tempestas, vel qualiscunque hominum conatus, malignitatis studio restiterit, vt is, qui electus est, in Apostolica Sede iuxta consuetudinem inthronizari non valeat: electus tamen sicut verus Papa obtinet auctoritatem regendi Romanam Ecclesiam, & disponendi omnes facultates illius, quod beatum Gregorium ante suam consecrationem cognouimus fecisse.

Electus Papa contra formam huius Decreti, punitur vt hic cum suis fautoribus.

§. Quod si quis contra hoc decretum nostrum synodali sententia promulgatum, quasi per seditionem, vel præsumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, seu inthronizatus fuerit, auctoritate diuina, & Sanctorum Apostolorum Petri, &

Pauli, perpetuo anathemate cum suis auctoribus, & fautoribus, & sequacibus à liminibus Sanctæ Ecclesiæ separatus abijciatur, sicut Antichristus, & inuasor, & destructor totius Christianitatis, nec aliqua super hoc ei audientia reseruetur, sed ab omni ecclesiastico gradu in quocunque fuerat prius sine retractatione deponatur, cui quisquis adhæserit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reuerentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præsumpserit, pari sententia sit mancipatus, quòd si quis huius nostræ Sanctæ Decretalis sententiæ temerator extiterit, & Romamam Ecclesiam sua præsumptione confundere, & perturbare contra hoc statutum tentauerit; perpetua anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impijs qui non resurgent in iudicio, reputetur, omnipotentis iram contra se sentiat, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, quorum Ecclesiam præsumit confundere, in hac vita, & in futura, furorem sentiat; fiat habitatio illius deserta, & in tabernaculis suis non sit, qui inhabitet: fiant filij eius orphani, & vxor eius vidua, commotus commoueatur ipse, & filij eius mendicent, & eijciantur de habitationibus suis, scrutetur etiam fœnerator omnem substantiam eius, & diripiant alieni labores eius: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa sint ei contraria, & omnium Sanctorum quiescentium merita illum confundant.

Obseruatoribus huius Decreti, Papa precatur Dei gratiam, & peccatorum veniam.

§. Obseruatores autem huius nostri decreti, Omnipotentis gratia protegat, & auctoritas beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ab omnium peccatorum vinculis absoluat.

ALEXANDER III.

In Concilio Lateranensi.

SVMMARIVM.

Electus in Romanum Pontificem à duobus partibus Cardinalium, nulla exceptione obstante est Papa, electus autem à minori numero, gerens se pro Papa, incidit vnà cum sibi adhærentibus in pœnas hic contentas.

Edit. Ann. salut. 1180. & refertur in c. licet, de elect.

Licet de vitanda discordia in electione Romani Pontificis manifesta satis à Prædecessoribus nostris constituta manauerint; quia tamen sæpè post illa, per improbæ ambi-

tionis

tionis audaciam, grauem passa est Ecclesia scissuram, nos etiam ad malum hoc euitandum, de consilio fratrum nostrorum, & sacri approbatione Concilij, aliquid decreuimus adiungendum.

Statuimus ergo, vt si fortè (inimico homine superseminante zizaniam) inter Cardinales de substituendo Summo Pontifice non potuerit esse plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut sibi alium præsumpserit nominare, ille absque vlla exceptione ab vniuersali Ecclesia, Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confisus, quod de ratione esse non potest, sibi nomen Episcopi vsurpauerit, tàm ipse, quàm ij, qui eum receperint, excommunicationi subiaceant, & totius sacri ordinis priuatione mulctentur, ita vt viatici etiam eis (nisi tantùm in vltimis communio denegetur, & si non resipuerint, cum Dathan, & Abyron) quos terra viuos absorbuit, accipiant portionem. Præterea si à paucioribus, quàm à duabus partibus aliquis electus fuerit; ad Apostolatus officium, nisi maior concordia intercesserit, nullatenus adsumatur, & prædictæ pœnæ subiaceat, si humiliter noluerit abstinere.

Ex hoc tamen nullum canonicis Constitutionibus, & alijs Ecclesijs præiudicium generetur, in quibus maioris, & sanioris partis debet sententia præualere; quia quod in eis dubium venerit, superioris poterit iudicio deffiniri. In Romana verò Ecclesia speciale aliquid constituitur, quia non poterit ad superiorem recursus haberi.

GREGORIVS X.
In Concilio Lugduneñ.
SVMMARIVM.

Ponitur causa Constitutionis, & iuris veteris conseruatio.

VBI periculum maius intenditur, ibi procul dubio est plenius consulendum. Quam grauibus autem sit onusta dispendijs, quot, & quantis sit plena periculis, Ecclesiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti consideratio temporis edocet, & considerata prudenter illius temporis discrimina manifestant. Hinc nos euidens euocat ratio; vt (dum reformandis etiam minoribus nostra solerter vacat intentio) ea, quæ periculosiora sunt, nequa-

Edit. Ann. salut. 1274 refertur in c. vbi periculum de elect. in 6.

nequaquam absque remedio reformationis accommodè relinquamus. Ideòque omnia, quæ pro euitanda discordia in electione Rom. Pontificis; à nostris sunt prædecessoribus, & præcipuè à fel. rec. Alexandro Papa III. salubriter instituta: omnino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim illis detrahere intendimus, sed quod experientia deesse probauit, præsenti Constitutione supplere.

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis electio quando moritur in Ciuitate in qua cum sua Curia residebat.

§. Hoc Sacro Concilio approbante statuimus, vt si eundem Pontificem (in Ciuitate in qua cum sua Curia residebat) diem claudere contingat extremum; Cardinales, qui fuerint in ipsa Ciuitate præsentes; absentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapsis (siue absentes venerint, siue non) ex tunc omnes conueniant in Palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti singuli, singulis tantummodo seruientibus Clericis, vel Laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens necessitas id suggerit indulgeri, duos habere permittimus, eisdem electionis arbitrio reseruato. In eodem autem Palatio vnum Conclaue nullo intermedio pariete, seu alio velamine, omnes inhabitent in communi, quod reseruato libero ad secretam cameram aditu, ita claudatur vndique vt nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eosdem Cardinales aditus pateat, vel facultas secretè loquendi cum eis, nec ipsi aliquos ad se venientes admittant, nisi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præsentium, pro ijs tantum, quæ ad electionis negocium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas sit, ipsis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel scripturam. Qui verò contrà fecerit, scripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipsorum secretè loquendo, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. In Conclaui tamen prædicto, aliqua fenestra competens dimittatur, per quam eisdem Cardinalibus ad victum commodè necessaria ministrentur, sed per eam nulli ad ipsos patere possit ingressus; verùm si, quod absit, intra tres dies postquam, vt prædicitur, Conclaue præfatum ijdem Cardinales intrauerint, non fuerit ipsi Ecclesiæ de Pastore prouisum; per spacium quinque dierum immediatè sequentium, singulis diebus tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo sint contenti: quibus (prouisione non facta) de-

decursis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua ministrentur eisdem, donec eadem prouisio subsequatur. Prouisionis quoque huiusmodi pendente negocio, dicti Cardinales, nihil de camera Papæ recipiant, nec de alijs eidem Ecclesiæ tempore vacationis obuenientibus vndecunque, sed ea omnia ipsa vacatione durante, sub eius (cuius fidei, & diligentiæ camera eadem est commissa) custodia maneant, per eum dispositioni futuri Pontificis reseruanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc à receptione quorumlibet reddituum ad eos spectantium abstinere, donec à receptis taliter plenariam satisfactionem impendant. Ijdem quoque Cardinales accelerandæ prouisioni sic vacent attentiùs, quòd se nequaquam de alio negocio intromittant: nisi forsan necessitas adeò vrgens incideret, quod eos oporteret de terra ipsius Ecclesiæ defendenda, vel eius parte aliqua prouidere, vel nisi aliquod tam grande, & tàm euidens periculum immineret, quòd omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, si aliquis ex prædictis Cardinalibus Conclaue prædictum (vt supra exprimitur) non intrauerit, aut intrans, absque manifesta causa infirmitatis exierit, ipso minimè requisito, nec in eiusdem electionis negocio vlteriùs admittendo, per alios ad eligendum Summum Pontificem liberè procedatur. Si verò infirmitate superueniente, idem Conclaue ex eis aliquem exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit eius suffragio non requisito, ad electionem procedi, sed si ad alios (post sanitatem sibi redditam) seu ante, redire voluerit, vel etiam si alij absentes, quos per decem dies diximus expectandos, superuenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Ecclesiæ sit de Pastore prouisum: in eodem negocio, in illo statu, in quo ipsum inuenerint, admittantur, præmissa tam de clausura, quàm de seruientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum alijs seruaturi.

Quid iuris, quando moritur Romanus Pontifex extra Ciuitatem, in qua erat Curia.

§. Porrò, si quando Romanum Pontificem extrà Ciuitatem prædictam (in qua erat cum sua Curia residens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Ciuitate, in cuius territorio, siue districtu idem Pontifex obijt, conuenire, nisi sit forsitan interdicta, vel contra Ecclesiam Romanam in aperta rebellione persistat, quo casu in alia viciniori conueniant, quæ similiter nec

interdicto subiaceat, nec sit (vt prædicitur) apertè rebellis. In hac etiam Ciuitate tàm quò ad expectationem absentium, quàm quò ad habitationem communem, clausuram, & cætera omnia in domô Episcopali, vel alia qualibet eisdem Cardinalibus deputanda: eadem obseruentur, quæ superiùs obeunte dicto Pontifice in ea, in qua cum sua Curia residebat, sunt expressa.

Dat executores huic iuri cum pœnis.

§. Præterea (quia parùm est iura condere, nisi sit qui eadem tueatur) adijciendo sancimus, vt Domini, alijquè Rectores, & Officiales Ciuitatis illius, in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda: auctoritate nostra, & eiusdem approbatione Concilij potestate sibi tradita, præmissa omnia, & singula plenè, ac inuiolabiliter sine fraude, ac dolo aliquo, faciant obseruari: nec Cardinales vltra, quàm præmittitur, arctare præsumant. Super his autem taliter obseruandis statim, audito Summi Pontificis obitu, coram Clero, & populo vniuerso Ciuitatis ipsius ad hoc specialiter conuocandis, præstent corporaliter iuramentum. Quòd si præmissa diligenter non obseruauerint, aut fraudem in eis, vel circa ea commiserint, cuiuscunque sint prȩeminentiæ conditionis, aut status, omni cessante priuilegio, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, & perpetuò sint infames, nec vnquam eis portȩ dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipsos insuper feudis, & bonis cæteris, quȩ ab eadem Romana Ecclesia, vel quibuslibet alijs Ecclesijs obtinent, ipso facto decernimus esse priuatos; ità quod ad Ecclesias ipsas plene, ac liberè reuertantur, administratorum earundem Ecclesiarum arbitrio sine contradictione aliqua disponenda, Ciuitas verò prȩdicta, non solùm sit interdicto supposita, sed & Pontificali dignitate priuata.

Obtestatur Cardinales, vt in electione Romani Pontificis, deponant omnem priuatum affectum, & cassat omnia pacta, obligationes, & iuramenta, quæ data, vel facta essent de aliquo eligendo.

§. Cæterùm quia cum arbitrium, vel inordinatus captiuat affectus, vel ad certum aliquod obligationis cuiusq; necessitas adigit, cessat electio, dum libertas adimitur eligendi, Cardinales eosdem obsecrantes per viscera misericordiȩ Dei nostri: per aspersionem sui pretiosi Sanguinis obtestamur, vt pensantes attentiùs quid eis imminet cùm agitur de creatione Vicarij Iesu Christi,

suc-

successoris Petri, rectoris vniuersalis Ecclesiæ, gregis dominici directoris, omni priuatæ affectionis, inordinatione deposita, & cuiuslibet pactionis, conuentionis, obligationis necessitate, necnon condicti, & intendimenti contemplatione cessantibus, non in se reciprocent considerationis intuitum, vel in suos, non quæ sua sunt, quærant, non commodis priuatis intendant, sed nullo arctante ipsorum in eligendo iudicium, nisi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conscientia vtilitatem publicam liberè prosequantur, omni conatu, & solicitudine, prout possibilitas patitur, id acturi tantummodo, vt eorum ministerio acceleretur vtilis, & pernecessaria totius mundi prouisio, idoneo celeriter eidem Ecclesiæ sponso dato. Qui autem secus egerint, diuinæ subiaceant vltioni, eorũ culpa (nisi graui propter hoc peracta pænitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, cõuentiones, obligationes, condicta, & intendimenta omnia, siue iuramentũ, siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, cassamus, irritamus, & viribus decernimus omninò carere, ita quòd nullus ad illa obseruanda quomodolibet sit adstrictus, nec quisquam ex eorum transgressione notam vereatur fidei non seruatæ, sed non indignæ laudis titulum potiùs mereatur, cùm lex etiam humana testetur, Deo magis transgressiones huiusmodi, quàm iusiurandi obseruationes acceptas.

Monet omnes fideles, vt statim audita Summi Pontificis morte, eius celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordi, & vtili prouisione Romanæ Ecclesiæ. Prælati autem in suis prædicationibus ipsos subditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & obseruantiam ieiuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non est tam de sollicita quantumcunque intentione fidendum, quàm de instantia orationis humilis, & deuotæ sperandum, huic adijcimus sanctioni, vt in omnibus Ciuitatibus, cæterisque locis insignibus, vbi primùm de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, à clero, & populo, solemnibus pro eo exequijs, celebratis, singulis diebus (donec de ipsius Ecclesiæ prouisione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum deuotis orationibus insistatur, vt ipse, qui concordiam facit in sublimibus suis, sic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quòd prouisio celer, concors, & vtilis (prout animarum salus exigit, &

totius orbis requirit vtilitas) ex ipsorum vnanimitate sequatur. Et ne tam salubre præsentis sanctionis edictum, ignorantiæ negligi prætextu contingat, districtè præcipimus, vt Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati, cæterique quibus concessum est proponere verbum Dei, Clerum, & populum, propter hoc specialiter frequentiùs congregandos, in suis sermonibus ad supplicum precum suffragia pro celeri, & fælici exitu tanti negotij frequentanda solerter hortentur, & ipsis eadem auctoritate, non solùm orationum frequentiam, sed obseruantiam (prout circumstantiæ pensandæ suaserint) ieiuniorum indicant.

C L E M E N S V.

In Concilio Viennensi.

S V M M A R I V M.

Cœtus Cardinalium sede vacante iurisdictionem Papalem non exercet, nisi in quantum permittit Concilium Lugdunense, nec illud, vel eius partem alterare potest.

Edita Ann. salut 1310. refertur inter Clementinas, Ne Romani de electionibus.

NE Romani electioni Pontificis, indeterminata opinionum diuersitas, aliquod possit obstaculum, vel dilationem afferre. Nos inter cætera præcipuè attendentes, quòd lex superioris per inferiorem tolli non potest. opinionem astruere (sicut accepimus) satagentem, quòd Constitutio fel. record. Gregorij Papæ X. Prædecessoris nostri, circa electionem præfatam edita in Concil. Lugdunen. per cætum Card. Romanæ Ecclesiæ (ipsa vacante) modificari possit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, siue addi, vel dispensari quomodolibet circa ipsam, seu aliquam eius partem, aut eidem etiam renunciari per eum tanquam veritati non consonam; de frat. nostrorum consilio reprobamus, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid potestatis, aut iurisdictionis ad Romanum, dum viuit Pontificem pertinentis (nisi quatenus in Constitutione prædicta permittitur) cætus ipse duxerit (eadem vacante Ecclesia) exercendum.

Officium Camerarij; vel Pœnitentiariorum Papæ duret eo mortuo, quòd si deficiant, poterit cœtus Cardinalium pro tempore vacationis alios subrogare.

§. Eo tamen prouiso, quòd si eiusdem Ecclesiæ Camerarium, aut Maiorem, vel aliquos alios ex Pœnitentiarijs (quorum officium

cium per obitum eiusdem Pontificis nolumus expirare) per mortem, vel aliàs deficere quouis modo contingat, valeat idem cætus ad tempus vacationis huiusmodi pro numero deficientium, vel ampliori etiam, quantum ad pœnitentiarios (si hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios subrogare.

Determinans Diœcesim intelligi id, quod in Concilio dicitur de Territorio, & Districtu, statuit moriente Papa extra curiam, ipsius electionem fieri debere, in loco vbi erat causarum, & litterarum audientia, licèt suspensa, nisi priùs ordinatum esset de curia transferenda.

§. Sanè, cùm iuxta Constitutionem prædictam, Papa extra Ciuitatem, in qua cum sua erat curia moriente, in Ciuitate, in cuius Districtu, seù Territorio moritur, sit regulariter successoris electio celebranda, Districtus, seù Territorij nomine, Diœcesim hoc casu intelligendam fore censemus. Eo autem adiecto, quòd si in certo loco causarum, & literarum Apostolicarum audientia remanente, Papam alibi mori contingat, non ibi, sed vbi prædicta fuerit audientia, memorata electio celebretur, etiamsi eadem audientia tempore mortis huius vacare noscatur, nisi fortè ante mortem eandem, ordinatum esset per Papam de curia transferendà, quo casu seruetur prouisio Constitutionis prædictæ.

Prouidet casui, quo contingeret Cardinales omnes exire Conclaue.

§. Porro si Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes simul, vel successiuè (quod absit) exire contingeret Conclaue deputatum eisdem: ij (ad quos pertinet executio Constitutionis prædictæ) illos ex ipsis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excusatione nón dabit, idem Conclaue (quàm citò potuerint) reintrare compellant: Pœnas in dicta Constitutione contentas (nisi hoc fecerint) incursuri. Cardinales autem huiusmodi Conclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & aliàs Constitutionem præfatam obseruent, secundùm statum, in quo erant in eodem Conclaui, quando ipsum, vt præmittitur exiuerunt.

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

§. Cæterum, vt circa electionem prædictam, eo magis vitentur dissensiones, & schismata, quò minor eligentibus aderit diffidendi facultas, decernimus, vt nullus Cardinalium cujuslibet excom-

municationis, suspensionis, aut interdicti prætextu, à dicta valeat electione repelli: iuribus alijs circa electionem eandem hactenus editis, plenè in suo robore duraturis.

Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad curiam) adstringit ad id, Sede vacante.

§. Verùm, quia tam ex prouisis remedijs, quàm ex orationibus ad Deum super huius negotio effundendis, quòd breuiter huiusmodi celebretur electio, præsumendum est probabiliter, & sperandum. Statuimus, vt electi, & alij, qui ex quacunque causa ad Sedem Apostolicam venire, vel mittere sunt adstricti, ad ipsam cùm vacat, ac si non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

BVLLA CLEMENTIS PAPÆ VI.

SVMMARIVM.

Refertur dispositio decretalis Gregorij X. in Concil. Lugdunen. de electione Romani Pontificis, circa locum, seruos Cardinalium, Conclaue, & cibos.

Edita Ann. salut. 1351.

Licet in Constitutione à felic. record. Gregorio Papa X. Prædecessore nostro, super electione Romani Pontificis edita, in Concilio Lugdunensi inter cætera caueatur expræssè, quòd si eundem Pontificem in Ciuitate, in qua cum sua curia residebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in Palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eo singuli, singulis tantummodo, nisi illi, quibus ex patenti necessitate duo permittuntur haberi, contenti seruientibus Clericis, vel Laicis, prout elegerint, vnum conclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quòd diebus certis non facta prouisione de Pastore decursis, panis, vinum, & aqua tantùm eisdem Cardinalibus donec subsequetur prouisio, ministretur.

Cardinales in Conclaui possunt habere duos seruos Clericos, vel Laicos.

§. Quia tamen sicut frequenti multorum assertione, & in Cardinalatu constitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in obseruatione Constitutionis ipsius grauati alias nimium extiterunt,

ierunt, multi quoque ex ipsis duos in dicto Conclaui habuerint seruientes, non absque scrupulo conscientiæ, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti necessitate, duo permittuntur haberi, in dicta Constitutione, vt præmittitur contentorum. Nos prouidere super his cupientes, ex his, & certis alijs causis rationabilibus, quæ nostrum ad id animum induxerunt, rigorem Constitutionis ipsius, & etiam ad Fratrum nostrorum supplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate Apostolica statuentes, quòd Cardinales postquam Conclaue huiusmodi, seù clausuram pro dicta electione celebranda intrauerint, singuli duos seruientes tantùm Clericos, vel Laicos, possint habere, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclaui in prandio, & in cœna vnum ferculum tantùm possunt habere cum alijs, quæ ad condimentum, vel saporem pertinent, & nullus Cardinalis potest vesci de alterius ferculo.

§. Ac etiam singulis, præter panem, vinum, & aquam in prandio, & in cœna, vnum dumtaxat ferculum, seù missum carnium vnius speciei tantummodo, aut piscium, seù ouorum, cum vno potagio de carnibus, vel piscibus principaliter non confectis, & decentibus salsamentis habere valeant, vltra carnes salitas, & herbas crudas, ac caseum, fructus, siue electuaria; Ex quibus tamen nullum specialiter ferculum conficiatur, nisi ad condimentum fieret, vel saporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo vesci possit.

Cardinales in Conclaui possunt habere velamina simplicium cortinarum, vt honestiùs possint quiescere in suis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decentia honestatis, habere in clausura huiusmodi, cùm in lectis quiescendi causa, vel dormiendi, esse voluerint, dumtaxat intermedia, seù velamina simplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur Constitutionibus contrarijs.

§. Prædictis, & fel. mem. Clementis Papæ V. Prædecessoris nostri, & alijs Constitutionibus Apostolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare nolumus, non obstantibus quibuscunque.

Nulli ergo &c. Dat. Auenione octauo idus Decembris Pontificatus nostri Anno decimo.

BVLLA

BVLLA IVLII PAPAE II.

SVMMARIVM.

Electio Papa per simoniam est nulla, & sic electus quamuis in concordia Cardinalium, & horum nemine discrepante, est Apostaticus, & vt simoniacus, & Heresiarcha habetur, & est priuatus omnibus officijs, beneficijs cuiuscunque generis, atque etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipsum à quocumque Cardinali potest opponi de simoniaca labe, & sicut de vera, & indubitata heresi.

Edita Anno salutis 1505.

CVm tam diuino, quà humano iure, in spiritualibus præcipuè, detestabiliter sit simoniæ labes prohibita, & longè magis in electione Romani Pontificis Vicarij Iesu Christi D. N. abominabilis sit, & vniuersali Ecclesiæ perniciosa; Nos, qui regimini eiusdem vniuersalis Ecclesiæ meritis imparibus annuente Domino præsidemus, cupientes, quantùm cum Deo possumus in præmissis pro tantæ rei necessitate, ac periculi magnitudine, vt tenemur, inposterum salubriter prouidere, de Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & vnanimi consensu, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, Apostolica auctoritate, & de potestatis nostræ plenitudine, statuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quòd si, quod Deus pro sua clementia, & ineffabili bonitate auertat, contigerit, postquam nos, vel Successores nostros successiuè, ipse Deus ab huiusmodi vniuersalis Ecclesiæ regimine absoluerit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, seù impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, seù aliquibus de cætu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per simoniacam hæresim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiusque generis, castra, officia, vel beneficia, seù promissiones, & obligationes, commissam, per se vel alium, seù alios quomodocunque, & qualitercunque etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium vnanimi concordia, quomodolibet etiam per viam assumptionis, vnanimiter nemine discrepante, etiam sine scrutinio facta, celebrari, vel fieri, non solum huiusmodi electio, vel assumptio, eo ipso nulla existat, & nullam eidem sic electo, vel assumpto, administrandi in spiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, sed etiam contra dictum sic electum, vel assumptum, de simoniaca

la-

labe, à quocunque Cardinali, qui eidem electioni interfuerit, opponi, & excipi possit, sicut de vera, & indubitata hæresi, ita quòd à nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimo ipse sic electus, à priori suo Cardinalatus, & alio quocunque honore, Ecclesijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monasterijs, dignitatibus, & alijs quibuscunque beneficijs, & pensionibus, quæ tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut aliàs quomodocunque eo ipso, absque alia declaratione, priuatus existat, & idem electus non Apostolicus, sed Apostaticus, & tanquam simoniacus, & Hæresiarcha, & ad prædicta omnia, & singula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio Papæ per simoniam, non conualidatur per inthronizationem, temporis cursum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec huiusmodi simoniaca electio per subsequentem ipsius inthronizationem, seù temporis cursum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, seu obedientiam, vllo vnquam tempore conualescat.

Licet omnibus Cardinalibus, Clero, Populo Romano, & omnibus Officialibus ab obedientia Papæ electi per simoniam impunè discedere.

§. Liceatque omnibus, & singulis Cardinalibus etiam illis, qui huic simoniacæ electioni, seu assumptioni consenserint, etiam post inthronizationem, & adorationem, seu obedientiam, ac etiam vniuerso Clero, & Populo Romano, necnon subditis, & S. Angeli de Vrbe, ac quarumuis aliarum Romanæ Ecclesiæ arcium Præfectis, Castellanis, Capitaneis, & alijs Officialibus quocunque homagio, seu iuramento, vel cautione præstitis, non obstantibus, à talis electi, etiam inthronizati, obedientia, & deuotione, impunè, & quandocunque discedere (ipsis Fidei Romanæ Ecclesiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis, nihilominus astrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publicanum, & hæresiarcham euitare.

Cardinales possunt contra electum Papam per simoniam implorare auxilium brachij secularis si se ingesserit in administratione, nec ob id schismatici fiunt.

§. Ad cuius quoque confusionem, possint Cardinales, qui præfatæ electioni se opponere voluerint, si præsumpserit se regimini Vniuersalis Ecclesiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxilium brachij secularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedien-

dientia discedentes, tanquam tunicæ Domini scissores, aliquarum propter dictum discessum pœnarum, seu censurarum vltioni subiaceant.

Imponitur pœna priuationis beneficiorum, & dignitatum quorumcunque etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus Papam per simoniam.

§. Cardinales verò, qui eum sic simoniacè elegerint, à suis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuscunque Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus, & alijs, Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, seu ad quæ ius tunc habebant, absque alia declaratione, priuati existant, nisi ab illo penitùs & cum effectu discesserint; & reliquis Cardinalibus qui huiusmodi simoniæ non consenserint, infra terminum octo dierum, postquam fuerint ab eis requisiti, personaliter si fieri poterit, aliàs per edictum publicum, se absque fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc si præfatis alijs Cardinalibus se vniuerint, & coniunxerint; in pristinum statum, & ad pristinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Ecclesias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac restituti, & repositi, ab huiusmodi simoniæ labe, & censuris, ac pœnis ecclesiasticis quibuscunque absoluti eo ipso existant.

Imponuntur pœnæ contra mediatores electionis Papæ per simoniam.

§. Mediatores verò, proxenetæ, trapezitæ, tam Clerici, quàm Laici, cuiuscunque dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, siue Episcopali, vel alia seculari, mundana, siue ecclesiastica dignitate præditi, etiam quorumcunque Regum, & Principum oratores, vel Nuncij, huius simoniacæ electionis participes, sint omnibus suis Ecclesijs, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuscunque honoribus, & bonis, eo ipso priuati, & ad similia inhabiles, ac etiam actiuè, & passiuè intestabiles, & eorum bona ipso facto, ad instar reorum criminum læsæ Maiestatis, Fisco Apostolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, si prædicti delinquentes ecclesiastici fuerint, vel aliàs Romanæ Ecclesiæ subditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non subditorum secularium, in partibus existentia, Fisco secularis Principis in cuius territorio bona sita fuerint, ipso facto similiter applicentur. Ita tamen quòd si infra tres menses, à die quo no-

notum fuerit, illos simoniam commisisse, vel participasse, Principes dicta bona Fisco suo actualiter non applicauerint, ex tunc illa Fisco Ecclesiæ Romanæ applicata censeantur, & sint, eo ipso; absque aliqua similiter declaratione.

Annullantur omnes obligationes simoniacæ, interuenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promissiones quoque & obligationes, siue sponsiones propterea quandocunque, etiam ante tempus dictæ electionis, etiam extra personas Cardinalium per quoscunque alios quomodocunque factæ, cum quauis inexcogitabili solemnitate, & forma, etiam iurata, conditionales, siue euentuales, & in forma excommissarum ex quacunque causa etiam depositi, mutui, cambij, confessionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cuiuscunque contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, factæ; sint nullæ, & inualidæ, & ad exigendum inefficaces, nullusque illarum vigore cogi, vel constringi possit, in iudicio, vel extra, liceatque omnibus ab illis impunè absque aliquo metu, siue periurij, nota, recedere.

Cardinales non complices in electione Papæ simoniaca, alium possunt eligere, & Concilium conuocare.

§. Et insuper liceat Cardinalibus, qui electioni prædictæ simoniacæ interfuerint, & à præfato sic electo discesserint, adhibitis secum alijs Cardinalibus, qui huiusmodi simoniacæ electioni consenserunt, & postea eisdem Cardinalibus in dicta simonia non complicibus se vniuerint, si se cum eisdem vnire voluerint, alioquin sine eis ad alterius nihilominus Pontificis electionem, non expectata alia sententia declarationis simoniacæ electionis huiusmodi, eadem tamen præsente nostra Constitutione semper in suo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, deuenire, & Concilium etiam generale indicere, & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur Constitutionibus contrarijs.

§. **Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & præcipuè fel. record. Alexandri Papę III. quæ incipit, Licet de vitanda discordia, & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, etiam in Concilijs generalibus editis cæterisque contrarijs quibuscunque.**

Excommunicantur Card. si contrafecerint huic constitutioni, additur decretum irritans, & alia solita clausula, & constitutio iubetur publicari.

§. Inhibentes postremò omnibus, & singulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum Sacro Collegio, ne Apostolica Sede vacante, prædictis contrauenire, vel contra præmissa, vel aliquod præmissorum statuere, disponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, seu attentare præsumant, quocunque exquisito colore, vel causa, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, quam ipso facto incurrant, & à qua non nisi per Romanum Pontificem canonicè electum absolui possint, nisi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his, vel aliquo præmissorum à quoquam scienter, vel ignoranter, etiam per nos contigerit attentari.

Vt autem præsentis constitutionis, decreti, statuti, ordinationis, ac inhibitionis nostræ huiusmodi tenor ad omnium notitiam deducatur, volumus præsentes litteras nostras in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, necnon Cancellariæ, ac acie Campi Floræ affigi, nec aliam earundem litterarum publicationis solemnitatem requiri, aut expectari debere, sed huiusmodi affixionem pro solemni publicatione, & perpetuo robore sufficere.

Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam nostrorum constitutionsi, ordinationis, statuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinto 19. Kal. Febr. Pontificatus nostri Anno Secundo.

BVLLA PAVLI PAPÆ IV.

SVMMARIVM.

Detestatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus diuini, & humani iuris.

Edita Anno salut 1558.

CVm secundum Apostolum nemo debeat sibi honorem assumere, sed qui tanquam Aaron vocatur à Deo; facilè ab omnibus iudicari potest, quàm grauiter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quàm superiores dignitates Ecele-

clesiasticas, & ipsam denique Beati Petri Sedem, ac Apostolicæ dignitatis culmen, & apicem, à Deo Optimo Maximo, à quo omnia bona procedunt, nulla prorsus humana ope, nec cuiusuis auxilio, consilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, sed illas tanquam venales, aut aliàs in dispositione mortalium constitutas, diuersis modis, & medijs ambire, & assequi, seu potiùs vsurpare præsumunt. Nam vt Romanæ, & cuiuslibet alterius, tam ante, quàm post Domini Dei, & Redemptoris nostri Iesu Christi in terris aduentum, benè institutæ Reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos, sanctissimè promulgatas, & inuiolabiliter obseruatas leges, ad præsens omittamus, nonne huiusmodi detestabile ambitus scelus, etiam iure diuino grauissimè punitur, cum Absalon, qui Regnum Genitoris sui adhuc viuentis ambiebat, ex mulo, cui insederat eleuatus, capillis capitis sui quercui suspensus remansit, & à Ioab tribus lanceis in corde transfixus fuit? Nonne illud Sacrorum Conciliorum à Sancta Dei Ecclesia receptorum, & approbatorum auctoritas, diuersimodè detestatur, & punit, cum quemcunque Presbyterum, aut Diaconum, seu Clericum, qui Papa incolumi, & eo inconsulto, subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctatia promittere, seu Sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præsumpserit, loci sui dignitate, & communione priuandum, anathematisque pœna plectendum censeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiusmodi secretas insidias, si quis harum actionum particeps, consilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesiæ deferat, & rationabili probatione conuinçat, eum non solùm ab omni culpa purgatum remanere, verùm etiam remuneratione non indigna subleuari velit, & statuat, & exinde non modò sacrorum canonum, sed etiam secularium legum interpretes peritissimi, & probatissimi, ambientes Papatum, aut super eo, Papa viuente, & inconsulto, tractantes, seu conuenticula facientes, crimen læsæ Maiestatis in pr. cap. & simoniacæ hæreseos incurrere decreuerint, non sine clara, & aperta ratione, cum omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicuius viuentis, eo non consentiente, ab vtroque iure prohibeatur, & reprobetur, præsertim cum inde præstetur votum captandæ mortis, quod sacri

Allulit ad constitutionem editã in Concil. Rom. sub Symmacho Papa, de qua supra.

canones,& venerandæ leges passim abhorrent, & detestantur. Accedit quòd cum inter Pontificem, & Ecclesiam contrahatur spirituale coniugium,quod fortius est carnali,grauissimæ pœnæ ex vtriusque iuris censura imponuntur ijs, qui constante matrimonio, de alio coniuge tractare præsumunt. Quare cum peccatis exigentibus plures in dies B.Petri Sedem, nobis viuentibus, & inconsultis ambire, & conuenticula superindè facere dignoscantur,& ad hoc suffragia S.R.E.Cardinalium obtinere, & quodammodo subharrare procurent,& satagant.

Confirmat, & innouat omnes Constitutiones, & Decreta Conciliorum contra ambientes Papatum emanata:

§. Nos cupientes huiusmodi detestabilia ambitus,& illi coniuncta simoniacæ hæreseos, & læsæ Maiestatis crimina:non solùm nostris, sed etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium temporibus,perpetuò abolere,& non solùm ex vsu,sed etiam ex mentibus hominum, præsertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Saluatoris Iesu Christi in terris Vicarius existit, radicitùs euellere, & in præmissis pro tantæ rei necessitate,& periculi magnitudine,vt tenemur,salubriter prouidere, habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris ipsius S.R.E.Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio,& vnanimi assensu,hac nostra perpetuò valitura constitutione, Apostolica auctoritate,& de nostræ Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes,& singulas excommunicationis, suspensionis, & interdicti,ac priuationis,& quasuis alias sententias,censuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut Sac.Conc.seu Sanctorum Patrum nostrorum decretis,statutis, capitulis, canonibus, constitutionibus, & ordinationibus contra sic ambientes quomodolibet latas,& promulgatas approbamus,& innouamus,ac perpetuò obseruari,& in viridi obseruantia,si forsan in ea non sint,reponi,& esse debere.

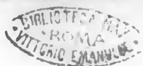
Ponuntur pœnæ grauissimæ contra tractantes de electione futuri Pontificis viuente Papa,& eo consulto.

§. Necnon quoscunque in præmissis, tàm nostro, quàm successorum nostrorum prædictorum tempore,publicè, vel occultè, aut aliàs quomodolibet delinquentes cuiuscunque status, gradus, ordinis,conditionis,& præeminentiæ extant, etsi Episcopali,Archiepiscopali,Patriarchali,aut alia maiori Ecclesiastica dignitate,

seu

ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſiue excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus, atque decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, vt quos Dei timor à malo non reuocat, Eccleſiaſticæ ſaltem coerceat ſeueritas diſciplinæ, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, & ordinamus, & decernimus, quòd ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuo robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus, omnes, & ſinguli, tàm clerici, quàm vtriuſque ſexus laici, qui per ſe, vel alios nobis viuentibus, & inconſultis, vel ſcriptis, aut nuncijs, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu impoſterum Romano Pontifice viuente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiamſi, vt præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis prædìti exiſtant; ſint ipſo iure, & facto, abſque alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione, & maledictione huiuſmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſint, incurrerintque, & incurrant reſpectiuè crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & ſingularum Eccleſiarum, Cathedralium quoque, ac prioratuum, aliorumque beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumuis fructuum, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miſtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunque: careantque voce actiua, & paſſiua; ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiuè perpetuò inhabiles, & incapaces omnium

di-



dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia, vbique gentium sint notati, & notentur respectiuè, nec infamia huiusmodi ab eis aboleri, neque ipsi vllo vnquàm tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiusmodi, nisi ex speciali verbo, & mandato nostro, seu Romani Pontificis pro tempore existentis, nostra, seu illius manu propria subscripto, ac specifica, & indiuidua, reatus, & culpæ suæ qualitate expressa, restitui possint.

Easdem pœnas grauissimas extendi ad complices huius delicti, nisi reuelauerint huiusmodi delictum.

§. Quodque similes sententias, censuras, & pœnas respectiuè incurrerint, & incurrant ipso iure, & facto, ac sine alicuius sententiæ prolatione, omnes, & singuli etiam, vt præmittitur qualificati, & dignitatibus huiusmodi prædicti, cuiusuis sexus, & ordinis existant, qui per se, vel alium, seu alios à die nostræ ad summi Apostolatus apicem Assumptionis, vsque in hanc diem in præmissis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, consilium, vel fauorem, seu operam, verbis, vel scriptis, aut re, vel facto, seu promissione, pollicitatione, suasione, vel his omnibus insimul, aut quouis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præstiterunt, seu in futurum quouis etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum tempore præstabunt, aut in præmissis mediatores, proxenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, seu trapezitæ fuerunt, vel in posterum, vt præfertur erunt, seu aliàs in præmissis quouis modo intromiserunt, vel immiscuerunt, seu in posterum etiam tempore successorum huiusmodi habebunt, nisi ea nobis, aut successoribus nostris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel successores prædictos commissum fuerit, per se, vel alium, seu alios cum primum commodè potuerint, reuelauerint, etiamsi in præmissis aliquod aliud auxilium, consilium, vel fauorem, aut opem non præstiterint.

Venia conceditur, & præmium reuelantibus hoc crimen.

§. Nos enim ijs, qui præmissa reuelauerint, etiamsi complices fuerint, non solùm veniam, sed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam successores nostros præfatos facturos esse confidimus, ad hoc, vt eorum iudicio, participes tanti criminis valeant coercer..

Im-

Impugnantes hanc constitutionem, vt illicitam, iniustam, aut iniquam, varijs puniuntur pœnis.

§. Et si quis, vllo vnquam etiam dictorum successorum nostrorum tempore, præsentes litteras, & in eis contenta, quæcunque iniusta, illicita, vel iniqua existere, aut in toto, vel in parte non valere, seu aliquo tempore non valitura esse, vel à nobis sic fieri non potuisse, aut non debuisse, ausu temerario asserere præsumpserit; cuiuscunque dignitatis existat, etiam si Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipso iure, & facto anathematis mucrone percussus sit, & contra eum tanquam verè schismaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, eiusque memoria damnari possit.

Derogatur contrarijs constitutionibus, publicatio committitur cum solitis clausulis.

§. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon cuiusuis Conclauis capitulis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & alijs decretis, quibusuis personis sub præsentibus comprehensis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac simili potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu aliàs quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam, si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus) cæterisque contrarijs quibuscunque.

Vt autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & Can-

Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, per aliquos ex Cursoribus nostris publicari, earumque copiam inibi affixam dimitti, nec non publicationem, & dimissionem copiæ affixæ huiusmodi sufficere, & omnes, quos æedem litteræ tangunt arctare, perinde, ac si eis personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, innouationis, declarationis, statuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis hoc autem attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milesimo quingentesimo quinquagesimo octauo, Pontificatus nostri anno quarto.

BVLLA PII PAPÆ IV.

SVMMARIVM.

Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat Romani Pontificis electio.

Edita Anno Iulii 1562

IN eligendis Ecclesiarum Prælatis, quibus & humana & diuina ministeria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, testantur Patrum nostrorum sacratissimæ Constitutiones, quas illi magna seueritate de Episcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quod à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficeretur, à malis verò contra, non nisi mala, nempè auaritia, negligentia, fastus, & animarum periculum possit expectari. Quòd si in quibuslibet Ecclesiarum Pastoribus tantoperè prouidendum est, nè quis assumatur indignus, maiorem certè, & perspicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Pastoribus est præfuturus, & totius Dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Recensentur Pontifices, qui Constitutiones ediderunt de Romani Pontificis electione.

§. Hac sancta meditatione permoti Prædecessores nostri, & præsertim fel. rec. Alexander III. Gregorius X. Clemens V. Clemens IV. & Iulius II. nonnullas Constitutiones sanxerunt ad prouidendum, vt Summorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ semper in deterius pre-

prolabuntur, nisi sit, qui eas assiduè retineat, & conseruet: Verendumq; sit, ne aliquando propter earum Constitutionum transgressionem suborti abusus longiùs serpant, & progrediantur.

Cardinales absentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequiæ Pontificis mortui, quarum expensa taxantur.

§. Nos quantùm cum Deo possumus, futuris casibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Prædecessorum nostrorum Constitutiones, tum innouando, tum declarando, & pro rerum, & temporum necessitate supplendo, de fratrum nostrorum vnanimi consilio atque assensu definimus, statuimus, & declaramus, vt cùm Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præsentes, decem tantummodo diebus iuxtà dicti Gregorij Prædecessoris Constitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinalès absentes expectare teneantur, & interim solitas nouem continuorum dierum exequias, omninò peragant, nec vllo prætextu vlteriùs differant. Et ne quid impedimento esse possit, quò minus exequiæ ipsæ nono die absoluantur, si quando per obseruantiam alicuius magni, & præcipui festi Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere; dies illi sic intermissi in numerum nouem dierum nihilominùs computari debeant, & impensa quæ in eis pro exequijs facienda esset, inter pauperes Christi distribuatur. Ac vt superfluis quoque sumptibus, qui iam in immensum excreuerunt, modus imponatur, funus simplicius quàm consueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præstari solita) decem millium ducatorum summam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarij, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumque Ministrorum, & Officialium, ac alijs omnibus omninò computatis, impensa non excedat. Summa autem decem millium huiusmodi, vel si Collegio visum fuerit etiam minor, ac nullo modo maior, per tres Cardinales antiquiores vnum videlicèt de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata distributionis aliàs fieri solitæ, inter prædictos omnes, & singulos diuidatur.

Lapsis decem diebus post Missam de Spiritu Sancto Cardinales ingrediuntur Conclaue, & ad negocium electionis procedunt, & singulis diebus fieri debet scrutinium, & licet etiam in primo scrutinio accedere.

§. Lapsis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingressus

Conclauis nullatenus prorogetur, aut differatur: sed sequenti die Missa de Spiritu Sancto celebrata, siue Cardinales absentes venerint, siue non, qui fuerint præsentes statim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes ipsi absque mora aliqua, omissa omninò capitulorum confectione primis diebus fieri solitorum, in electionis negocio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiam accedere liceat.

Nolentes ingredi Conclaue, pœnam Gregorianæ Constitutionis incurrũt.

§. Si qui verò fortè intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitas causa, iuramenta Medicorum, & à maiori parte Cardinalium per secreta suffragia approbata exiuerint, dictæ Constitutionis Gregorij X. pœnam incurrant.

Cardinales præsentes in Conclaui, & extra, lapsis decem diebus possunt eligere Pontificem.

§. Declarantes nihilominùs, quod postquam Card. præsentes alijs Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica causa, etiam cum licentia Summi Pontificis absentibus, vlteriùs non expectatis, post tamen lapsum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, siue intrà, siue extrà Conclaue fecerint, electio sic facta ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorij ipsorum Card. absentium impedimenti prætextu, impugnari minimè valeat, cùm publica vtilitas ex matura electione proueniens, cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Potestas Sacri Collegij Sede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in ijs, quæ ad Pont. Max. dum viueret pertinebant, nullam omninò potestatem, aut iurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi: sed ea omnia futuro Pontifici reseruare teneatur. Neque de statu temporali S.R.E. neque de pecunijs Cameræ Apostolicæ, aut Datarij, vel pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quauis causa (casibus infrascriptis dumtaxat exceptis) quicquam disponere, nec contra dictam Gregorij Constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec æs alienum vltra necessarios sumptus præsentibus comprehensos contrahere debeat, neque Camerarius, Thesaurarius, Datarius, Depositarius, Castellanus Arcis S. Angeli aut alij Officiales contra harum Constitutionum tenorem Collegio obedire

dire

dire teneantur, siue debeant: quinimò si eis in talibus obtemperauerint, aut ipsi Cardinales, vel Officiales ex eorum officijs contra pręmissa aliquid attentare pręsumpserint, de suo proprio Cameræ Apost. plenariè satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium resarcire cogantur. Quod autem expendi possit, erit præfata decem millium ducatorum summa: Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante Conclauis ingressum, ac post ingressum, pro pauperum Officialium Palatij tantùm per Camerarium, & Priores ordinum describen. victu, ac etiam pro eleemosynis Sede vacante fieri consuetis, itemque pro defensione terrarum Eccl. vel partis earum, necnon pro regalibus Pop. Rom. & illius Magistratibus, ac custodia Vrbis, & Conclauis, illiusque prouisionibus opportunis necessarium erit: Quæ verò impensa pro defensione terrarum, & locorum Ecclesię, & securitate, ac prouisionibus Conclauis facienda sit, Cardinales pręsentes per secreta suffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis sententia obtineat id, quod obseruandum erit; etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam vltra pontem, quam citrà, & alijs Officialibus etiam pro Status Ecclesiastici regimine si opus fuerit eligendis. Si verò vltra prędicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, & singulis Cardinalibus pręsentibus iuxtà ordinationem Gregorij X. aut saltem duabus illorum tertijs partibus per secreta suffragia videretur celeriter occurrendum: tunc Collegium iuxtà maioris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno; ac prouidè de necessaria impensa prouidere possit, & debeat.

Tres Cardinales antiquiores, vnus ex quolibet ordine, & Camerarius, occurrentes necessitates proponunt in Congregationibus, & curam habent clausura Conclauis.

§. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vnà cum Camerario post Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes necessitates, in congregationibus generalibus proponendi, & vt Conclaue benè vndique claudatur, curandi ius habeant.

Potestas trium Cardinalium, de qua in praecedenti §. expirat tertio die, & transit ad sequentes in ordine, singulis tribus diebus, manente semper potestate Camerarij.

§. Ipsorum autem officium tertia die post Conclauis ingressum,

 sum,

sum, omninò expiret, eorumque loco, tres alij sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

Ponitur potestas Camerarij, & eius Officialium Sede vacante.

§. Camerarij quoque & Maioris Pœnitentiarij officia, quæ etiam sede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non solùm ea quę præsenti Constitutione prohibentur, & quę Pontifice viuente exercere non consueuerunt, seù à quibus pro eiusdem Pontificis reuerentia, aut aliàs quomodolibet abstinebant, minimè vsurpent: sed Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, alijque Ministri, & Officiales Cam. Apost. exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouisionibus ratione Sedis vacantis iuxtà præmissa necessariò faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum solidatione, extractionibus frumentorum, remissionibus delictorum, assecurationibus delinquentium, & quibuscumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iustiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omninò abstinere debeant.

Ponitur potestas Pœnitentiarij, & eius Officialium.

§. Pœnitentiarius verò & eius Officiales ea tantùm facere, & expedire valeant, quę ad forum conscientię pertinent, in reliquis officium eorum conquiescat, itaque à quibuscumque matrimonialibus, & alijs dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibusuis alijs expeditionibus forum (quòd aiunt) fori, mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus, omninò abstineant: Alioquin in quibus tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alij prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobedientię rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Litteris etiam nostris super reformatione Camerę, & Pænitentiariæ huiusmodi editis in suo robore permansuris.

Datarij officium expirat morte Papæ.

§. Datarij verò ministerium per eiusdem Pontificis obitum omninò expiret, ita vt non solùm datas per eum anteà notatas extendendi potestatem minimè habeat: sed quascumque supplicationes gratiarum, & iustitiæ penès eum, aut eius Ministros adhuc

exi-

existentes; etiam si datæ fuerint Collegio Cardinalium, statim sub sigillo clausas presentare teneatur futuro Pontifici reseruandas. Quòd si contra præmissa quisquam, ac cuiusuis etiam Card. instantiam attentare præsumpserit, irritum & inane existat, & nihilominus falsi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Potestas Cardinalium, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ, & Iustitiæ, conquiescit.

§. Prohibentes in super, ne Card. & Prælati Signaturæ Gratiarum, & Iustitiæ Præfecti, Sede vacante supplicationes, & commissiones aliquas, etiam si supplicantes, paruas datas, vt moris est anteà obtinuerint, signare valeant: sed officia eorum omninò cessare intelligantur. Quod si aliter fecerint, pro excessibus huiusmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cellæ Conclauis sorte distribuantur.

§. Mandamus quoque quòd cellæ Conclauis, Card. sorte distribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut desuper ædificare, vel illas dilatare: sed quilibet, etiam Decanus, sit sua sorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibitum.

§. Post Conclauis verò ingressum, interdicimus, & expresse prohibemus sub officiorum, & beneficiorum priuationis pœna, atque etiam sub alia arbitrio Gubernatoris ad custodiam Conclauis deputari soliti insligenda, ne quis immediatè supra, aut infra Conclaue, seu à lateribus habitare, vel morari possit. Quæ loca muris claudi, & à Præsidentibus custodiæ Conclauis, ac à dicto Gubernatore sæpiùs visitari debeant. Et si qua fraus commissa fuerit, teneatur ipse Gubernator sub periurij pœna eo ipso incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis insligenda, delinquentes huiusmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareque vt delinquentes ipsi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclauis clausura à Card. deputatis visitari debet.

§. Teneantur quoque Card. pro tempore deputati cellas Card. & alia Conclauis loca sæpiùs visitare, & diligenter perquirere, ne in ipsius Conclauis muris, aut laquearibus, seù pauimentis vetita foramina fiant. Et si quid tale deprehensum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & seuerissimis pœnis, Gubernatores, ac etiam futuri Pontificis arbi-

arbitrio afficiantur, & conscij de præmissis eisdem pœnis teneantur; nisi statim, si intra Conclaue fuerint, eisdem Card. deputatis; si verò extra Conclaue, Gubernatori, & Prælatis præpositis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & prælati sub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportunè prouidere debeant.

Numerus seruorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in Conclaui duobus seruientibus Clericis, vel Laicis contentus sit, infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte Collegij per secreta suffragia, tertius ad summum indulgeri possit.

Conclauistæ à Cardinalibus approbandi.

§. Qui seruientes familiares domestici, & continui commensales ipsiut Card. & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non Mercatores, Ministri Principum, Domini temporales, & iurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Card. etiam si expensis eorum viuerent: Et de qualitatibus Conclauistarum, Card. deputati ante Conclauis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuò diligenter prouidere debeant.

Sacrista, Magistri Cæremoniarum, & alij Officiales Conclauis determinantur.

§. Sacrista quoque cum vno Clerico coadiutore in officio Sacristiæ, duo quoque Magistri Cæremoniarum, Conclaue ingrediantur, Missis celebrandis, & alijs quæ ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit prætereà vnus Religiosus, pro confessionibus audiendis à maiori parte Card. per secreta suffragia eligendus, vnus Collegij Secretarius tantùm, duo Medici, vnus Chirurgus, vnus Aromatarius cum vno, aut duobus seruientibus, vnus Faberlignarius, vnus Cementarius, duo Barbitonsores, cum vno aut duobus seruientibus. Item octo, aut decem seruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclaue, & similibus necessarijs ministrandis, qui omnes à Collegio Card. non tamen ex familia alicuius Card. per fabas secretas eligantur, ita tamen vt is obtineat qui plura vota tulerit, & eis salaria de publico persoluantur. Quòd si vltrà præfatas personas in Conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis vspiam se occultasse deprehendatur, ignominiosè expellatur, & infamia notetur, & officijs atque beneficij priuetur: conscij verò

rò

rò sub eadem pœna illos Collegio reuelare teneantur, præmium reportaturi si indicauerint.

Clauso Conclaui prohibentur colloquia cum ijs, qui sunt extra Conclaue.

§. Clauso Conclaui nulli ad colloquium, etiam extra portam Conclauis, etiam Principum oratores, nisi ex magna, & vrgenti causa à maiori parte Collegij approbanda admittantur. Et si quis fortè (quod absit) clam ipsum Conclaue, & aliundè quàm per ostium ingrediatur, omni honore, gradu ac officio, & beneficio ipso facto priuatus existat, & tradatur curiæ sæculari acerrimis pœnis puniendis.

Litteræ, & signa clauso Conclaui similiter prohibentur.

§. Litteras verò, aut cuiusuis generis scripta ad eos, qui in Conclaui erunt, seù nuncium, vel notam, aut signum mittere, seù recipere, aut contra, è conclaui ad eos, qui foris erunt, nullo modo liceat: qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ sententię subiaceant, absoluendi facultate, præterquam in mortis articulo, soli Pont. Max. reseruata; à quo nihilominus pro qualitate delicti, vltra dictam excommunicationis pœna puniendi erunt.

Excommissæ super electione Romani Pontificis damnantur.

§. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsiones, quas excommissas vocant, fieri; & si fortè contra præsentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omninò censeri, & contrafacientes, ac proxenetas, arbitrio gubernatoris, & futuri Pontificis, puniri debere decernimus.

Cardinales vnico ferculo moderato, & propria cella vescantur.

§. Cardinales autem, primo ipso die, quo Conclaue ingressi fuerint, tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo vnius speciei tantùm, eoque moderato, & aliàs iuxta Constitutionem præfati Clem. VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.

Prælati custodes Conclauis inspicere debent epulas, ne litteræ, notæ, vel signa vna cum eis intus Conclaue mittantur.

§. Prȩlati quoque ad custodiam Conclauis deputati sub pœnâ periurij, & suspensionis à diuinis, maxima, & exquisita diligen-

tia vtantur in inspiciendis, ac perscrutandis epulis, & alijs rebus, ac personis Conclaue intrantibus, & de eo exeuntibus, ne sub earum rerum velamine litteræ, aut notæ, vel signa aliqua transmittantur. Quòd si tale quid inuentum fuerit familiares Cardin. aut alij delinquentes, pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlteriùs per Gubern. carceribus mancipentur, exinde nisi de mandato noui Pontificis minimè relaxandi: sed eius arbitrio acriùs puniendi, omni facultate Collegio Card. in fauorem quorumcunque, qui in præmissis vel eorum aliquo deliquerint omninò interdicta.

Conclauistæ discendentes, non ingrediantur vlteriùs.

§. Conclauistæ verò, & quicumque alijs seruientes, Conclaue ex causa infirmitatis manifestæ, & notabilis à Medicis medio iuramento probatæ, & de consensu deputatorum, quorum etiam conscientiam desuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti possint: sed eorum loco, alij eodem prorsus tempore, quo infirmi exibunt ingrediantur.

Card. non Diaconus non habet votum in electione.

§. Statuimus etiam, & declaramus, quòd si forte aliquis Card. saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit, is nullatenus ad aligendum admitti debeat.

Monitio ad Card. circa ea, quæ debent seruare in electione facienda.

§. Cardinales autem per viscera misericordiæ D.N. Iesu Christi enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus sub diuini interminatione iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem ministerij, quod per eos tractatur in dandis suffragijs, ac alijs omnibus, & singolis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum passionibus remotis, ac Principum sæcularium intercessionibus, cæterisque mundanis respectibus minimè attentis: sed solòm Deum præ oculis habentes, sese purè, liberè, syncerè, quietè, & pacificè gerere, & habere debeant, nec pro ipsius Pontificis electione conspirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus, inire, signa, aut contrasigna votorum suorum alteri dare, minusue aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus liberè suffragia præstentur per se, vel alium directè, vel indirectè, quouis colore, vel in-

ingenio audeant, vel præsumant. Quòd si secus fecerint, aut contra prohibita in præsenti Constitutione, aliquid admiserint, vltra diuinam vltionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti possit.

Executores Bullę deputantur.

§. Quia verò parum esset iura condere, nisi forent, qui executioni ea demandarent; statuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principum Oratores, Illustres viri, quos omnes à Collegio pro custodia Conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) præmissa omnia plenè, & inuiolabiliter, ac sine fraude, & dolo aliquo obseruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipso Collegio ante ingressum Conclaui, & quoties opus fuerit, præstare teneantur: quæ quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum, & fraudem commiserint, prædictas pœnas, & cæteras in dicta Constit. Gregorij X. contentas incurrant.

Cardinales non possunt mutare hanc Constitutionem.

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos vltra, quàm præmittitur, Card. arctari, neque præsentes hac nostras Constitutiones per Collegium Card. vllo modo alterari, corrigi, aut immutari posse: sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclauis ingressum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurantur Constitutiones Iulij II. & aliorum Prædecessorum nostrorum, quorum Constitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmissa; per hanc nostram Constitutionem derogare non intendimus: Sed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab electione ob censuras.

§. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oriatur, volumus censurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Card. à Pontificis electione actiuè, vel passiuè excludi nullo modo posse quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantum, illis aliàs in suo robore permansuris suspendimus, & suspensas esse volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas, cum solum afficere, quid deliquerit, non autem alios Conclaui durante cum eo conuersantes.

Ponuntur clausula executiua, & derogatoria.

§. Ac præsentes nostras vbicumque electionem Summi Pontificis etiamsi extra Vrbem fieri contigerit locum habere, & obseruari debere.

§. Ac insuper illas in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Card. etiam absentes, & futuros, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis cæterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque.

§. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, septimo Id. Octobris, Pontificatus nostri anno tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
✠ Ego F. Card. Pisa Episc. Portuen. manu propria.
✠ Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Tusculan.
✠ Ego Io: Card. Moronus Episc. Prænestinus.
✠
✠ Otho Truchses de Vualdburg Episc. Card. Albanen,
✠ Ego Ti. Card. Crispus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracænus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Pisarum.

Ego

✠ Ego Io: Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aracæli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloysius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠
✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
✠ Ego G. As. Card. Cam.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellus.
✠ Ego Carolus Card. Borromæus.
✠ Ego Franciscus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Aualos.
✠
✠
✠



Cas. Gloritrius.

Franc. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Indictione quinta, die verò 21. mensis Octobris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. anno tertio suprascriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis suprascriptis, vt est moris, inibi earundem copiis dimissis affixis per nos Andream de Curia, & Franc. Faya eiusdem S.D.N. Papæ Curs.

Pro Mag. Curs. Franciscus Rogerius Curs.

BVLLA
GREGORII PAPÆ XV.
De electione Romani Pontificis.

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

SVMMARIVM

Ponuntur causæ Constitutionis.

Edita Anno Dom. 1621.

AEterni Patris, Filius, Magister, & Legislator Christus Dominus, cuius omnis actio, nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suæ, nec esset quicquam absconditum ab oculis eius, tamen priusquàm ad Apostolatus munus duodecim Apostolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquàm fecisse in scripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei; & antequam B. Petro ouium suarum curam committeret, tertium repetita interrogatione; trinam extare æterni amoris eius professionem: Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præsertim verò in Beati Petri successoris, qui Orbis est lumen, Doctor Gentium, & Pastor Pastorum. Quapropter satis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium, cautiùs, & meliùs transigendum conducunt, omitti debere: salus enim non vnius membri, sed totius corporis agitur, cùm de capite consulitur. Igitur & si diuersis fel. recor. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & Sanctorum Patrum decretis salubriter prouisum est, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro, & sanguis, aut humana sapientia, quæ stultitia est apud Deum dominetur, sed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominùs, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam, experientia compertum est salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam; ne in extremo die prætermissi officij, in re tanti momenti à nobis ratio à districto Iudice exigatur, quod multorum etiam votis, & postulationibus multum expetitum est, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decreuimus.

Po-

Ponuntur tres formæ electionis Romani Pontificis, scilicet, per scrutinium, per compromissum, & per quasi inspirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem fratrum consilio pariter & assensu, hac nostra perpetuó valitura Constitutione, statuimus, decernimus, & declaramus in posterùm electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in Conclaui, & eo clauso, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missæ solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueuerunt, ac per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclaui præsentium: præterquám si omnes, & singuli Cardinales similiter in Conclaui præsentes, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, vt vice omnium Ecclesiæ Catholicæ prouiderent de Pastore: aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in conclaui præsentes erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo præcedente de persona speciali tractatu, per verbum ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebratum.

In electione per viam scrutinij, vel scrutinij, & accessus, & per viam compromissi, nemo potest eligere seipsum.

§. Numerum autem suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præsentium, vt electio per viam Scrutinij, siue Scrutinii, & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, vt in duabus tertijs partibus, suffragium electi non numeretur, nec quisquam siue Scrutinij, siue Scrutinij & accessus, siue compromissi via procedatur, seipsum eligere, seù suffragium sibi dare nullatenus possit: Electi tamen persona, si in conclaui sit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In scrutinio, vel scrutinio, & accessu, necessaria est publicatio suffragiorum.

§. Rursus nemo per viam Scrutinij, seù Scrutinij & accessus, habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragiis, & electi, si numerum tantummodò duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis.

De

De pluribus electis in suffragiorum paritate, vel imparitate.

§. Ac si contingat plures in schedulis nominatos, duas tertias partes suffragiorum tulisse, in suffragiorum paritate neuter sit electus, in imparitate verò, qui numero suffragiorum superior erit, dummodò duas tertias partes, etiam in vno suffragio excellat, electus censeatur.

Iuramentum praestandum per Cardinales in suffragio ferendo.

§. Insuper in vnoquoque scrutinio antequam schedula in calicem mittatur, à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat, his verbis: TESTOR CHRISTVM DOMINVM QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Et hoc iuramentum à nullo omittatur.

De qualitate, inscriptione, & signis schedularum pro suffragijs.

§. Suffragiorum autem schedulæ huiusmodi tam scrutinii, quàm accessus, vbi fieri potuerit, impressæ omninò esse debeant, vbi non potuerit, vnius tantùm manu scriptæ sint; ita videlicet, vt tam impressæ, quàm ita scriptæ, ea omnia, quæ in schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant, præter sola nomina, seù denominationes eligentis, & electi, & infrascripta signa, quæ omnia manu eiusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte schedulæ, electi verò in sequenti; & rursus electi, quantùm fieri poterit charactere altero, ita vt cognosci non possit: eaque schedulæ pars, in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo, quo quisque vti solet, obsignetur. Vt autem videri possit, ne qui alicui accessit eidem in scrutinio suffragium dederit, schedulæ omnes duobus aliis signis in vltima parte signentur, numero nempè aliquo, & breui dicto Sacræ Scripturæ, vel alio huiusmodi, quæ signa in vtraque schedula tàm scrutinii, quàm accessus eadem sint.

De complicatione, obsignatione, & aperitione.

§. Posteà verò pars illa schedulæ, vbi hæc signa erunt, etiam complicetur, & obsignetur, ne à Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per scrutinium, & accessum, electio perfecta; quo casu schedulæ accessus à Scrutatoribus ea in parte, vbi duo prædicta sunt signa, aperiantur, iisque inspectis, & earum

sigil-

sigillis, aliæ Schedulæ cum ijsdem signis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc signa, & sigillum, eadem sint cognoscatur, & indè duo suffragia ab eodem Cardinali vni data non fuisse apparet.

Quando suffragium accessus sit nullum, & quando schedulæ aperiantur, in ea etiam parte vbi est nomen eligentis.

§. At si inter Schedulas Scrutinii nulla reperietur iisdem signis notata, quibus Schedula accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroque casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, vt sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen electi quomodo in Schedulis scribendum, & vbi debeat inscriptio Schedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, vbi in conclaui notari suffragia solent. Præterea, vt secreto cautiùs consulatur, Schedulæ suffragiorum conficiantur, vna seu pluribus in mensis, in media Capella constitutis, ita á Cardinalibus remotis, & circumseptis, vt quid scribatur ab aliis videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit, is suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat.

Quando sit locus accessus, & quando, & quomodo fieri debeat.

§. Et vt accessus secretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium, in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro accessu formatam, prædictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio teneantur. Porrò vsus Schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomen scribet, qui verò noluerit, ne cognosci possit, eum nulli accedere, in loco nominis scribat, NEMINI.

Tam in Scrutinio, quam in accessu, plures nominare non licet, & accessu, cui fieri possit.

§. Nulli autem tam in Schedula Scrutinii, quam accessus, plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati, nullum sit, accedere tamen vni ex nominatis à se in-

di-

dicta Schedula, vel alij, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in Conclaui præsentium numeretur.

Semel licet accedere in vno Scrutinio, & per accessum, non receditur à nominato in Scrutinio.

§. Neque in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat, neque per accessum, ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio Schedularum quomodo fiat, & quid iuris si numero Cardinalium Schedulæ non respondeant.

§. Insuper antequam Schedulæ, siue Scrutinij, siue accessus, à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentissimè palàm numerentur: & si plures repertæ fuerint, quàm sint Cardinales, in Conclaui præsentes, omnes comburantur, & iterum ad suffragia statim deueniatur.

Pœna contra non seruantes supradicta in hac Constitutione.

§. Si quis autem aliquid ex supra expressis non seruauerit, aut quomodocumque directè, vel indirectè in aliquo contrauenerit, Sententiam excommunicationis ipso facto incurrat.

De infirmis Card. quomodo suffragia ferant in Scrutinio, & accessu.

§. Prætereа statuimus, & ordinamus, quòd si aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, sorte ante Scrutinium, vt infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimum Diaconorum extracti, cum capsula perforata, sed inani, & palàm à Scrutatoribus clausa, cuius clauis super Altare remaneat, & Schedulam impressam illi deferre, ipseque illam, sicut alii Cardinales, præuio iuramento suprascripto, secretè conficere teneatur, deinde in capsulam coniiciat, eaque per eosdem Cardinales relata, & aperta, in Calicem Schedula mittatur. Publicatio deinde Scrutinio, si accessus agendus erit, vt etiam infirmi accedere possint, vnum ex foliis, in quibus nomina Cardinalium, & suffragiorum numerus notantur, à tribus Cardinalibus prædictis sumatur, & palàm recognito numero suffragiorum, quæ quisque in Scrutinio tulerit, ad infirmum vna cum alia impressa Schedula, pro accessu parata, & cum eadem capsula ab iis deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque, & singula seruentur, quæ de Scrutinii Schedula supra ordinata sunt, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna. At si quis scribere valetudine im-

pe-

pediatur, per alium, præuio iuramento ab eo qui scribet præstando, de seruando secreto, quod sub eadem excommunicationis pœna seruari mandamus, scribere liberè possit.

Scrutatores, & deputati pro votis infirmorum suscipiendis, ac recognitores, & quomodo extrahantur, & quam pœnam incurrant, si aliquid secreti reuelent, & de officio recognitorum, & combustione schedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, sicut, & tres alij Cardinales, qui ad infirmorum suffragia deferenda proficiscentur, ex omnibus Cardinalibus præsentibus in Conclaui, nulla ordinis seruata distinctione, sorte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconorum extrahantur, & qui semel extracti fuerint, in vas iterum conijciantur, alioquin si quis contrafecerit, sicut si Scrutatores, vel recognitores aliquid secreti in exercendo suo officio cognouerint, & illud reuelauerint, eandem latæ sententiæ excommunicationem incurrat. Finito Scrutinio, & accessu, siue electio sequuta sit, siue non sit, tres alij Cardinales, sorte pariter, vt supra extrahendi, Schedulas omnes recognoscere debeant, sigillo tamen, & duobus alijs signis, si aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & singulæ schedulæ, siue sequuta, siue non sequuta electione, postmodum statim palam comburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat scrutinium, vel compromissum, & de pœna non obseruantium statuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, statuimus, & ordinamus, vt sub simili excommunicationis pœna, eo ipso incurrenda, Scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, manè scilicet post solitam Missam, & prima quidem die tantùm post Cardinalium sacram peractam Communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum Veni creator Spiritus, & orationem de Spiritu Sancto: idemque si compromissi via eligatur, obseruari debeat: atque ad Scrutinium cùm tertium pulsata per loca solita clauis campanula de more fuerit, omnes, & singuli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna.

Pactiones, promissiones, signa, & alia huiusmodi prohibentur Cardinalibus sub pœnis, de quibus hic.

§. Cardinales præterea omninò abstineant ab omnibus pactionibus, conuentionibus, promissionibus, intendimentis, condi-

dictis, fœderibus, alijsque quibuscunque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu Schedularum, aut aliis tam verbo, quàm scripto, aut quomodocunque dandis, aut petendis, tam respectu inclusionis, quàm exclusionis, tam vnius personæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neque ad eorum obseruantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non seruatæ decernimus, & declaramus; & contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innadamus. tractatus tamen pro electione habendos, vetare non intelligimus.

Edita Anno Dom. 1621.

Quæ nullam reddant electionem Romani Pontificis, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam huius constitutionis.

§. Quòd si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit quàm in Conclaui clauso vel aliter, quàm per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclaui præsentium, in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclaui præsentibus, nemine dissentiente initi, & ita vt nemo seipsum elegerit, vel quasi per inspirationem nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præsentium in Conclaui, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & inualida eo ipso, absque vlla declaratione, & ita electo nullum ius tribuat: quinimmò is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tam ipse, quàm eligentes, eiusque fautores, & complices, sententiam excommunicationis, & anathema, aliasque censuras, & pœnas inuasoribus Sedis Apostolicæ à Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrat, à qua, sicut ab alia quacunque, in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipsi, quàm quilibet alius, siue S.R.E. Card. siue alia persona cuiuscunque gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, à nullo, neque etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuscunque facultatis vigore præterquam à Rom. Pont. nisi in mortis articulo absolui possit, & tam ipse, eiusque complices, & fautores,

quam

quam alij quicunque etiam S. R. E. Cardinales huius Constitutionis in aliquo transgressores, alijs grauissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis.

Præcipit obseruari secretum in electione Romani Pontificis, & prohibet Cardinalibus mutationem, aut alterationem huius Constitutionis.

§. Postremò statuimus, & districtè præcipiendo mandamus, vt S. R. E. Cardinales, quæcunque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omninò teneantur, cùm intentio, & mens nostra sit, electionis huiusmodi tam sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seù Scrutinium, & accessum, vt præfertur, secretissimè transigatur; ac proinde, ijsdem omnibus, & singulis S.R.E.Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seù in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quouis prætextu, causa, vel exquisito corole, sub eadem excommunicationis pæna ipso facto incurrenda.

Deputantur huius Constitutionis executores.

§. Vt autem huiusmodi nostra Constitutio inuiolabiliùs obseruetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis præpositi sunt, & cum ijs S.R.E.Camerarius, illam in omnibus, & per omnia obseruari procurent, & faciant.

Cardinales censuris irretiti, non excluduntur ab electione Romani Pontificis.

§. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcunque prætextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & passiua excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum huiusmodi electiones tantùm, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclaui durante, qui cum ijs conuersati fuerint.

Monitio ad Card. circa ea, quæ aduertere debeat in electione Romani Pontificis.

§. Cæterùm, & si opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officij nostri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S.R.E. Cardinales, vt attentè considerent personæ quam substinent, officium, & dignitatem.

tatem, quàm sacrum præterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nihil quod non doceat nihil à re alienum committant, sed cogitent, quàm perniciosum futurum sit vniuersæ Ecclesiæ, Christi sanguine acquisitæ, si malè administretur; ac proindè exuant omnes mundanas curas, & induant solum Dominum Nostrum Iesum Christum: memores nihil prodesse homini si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Denique animum aduertant se in Conclaui clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus, à Domino, cuius negocium gerunt, supplicij, vel gloriæ sempiternæ retributionem citissimè laturos.

Derogatur Constitutionibus, & Decretis Conciliorum, & alijs huic constitutioni contrarijs.

§. Non obstan. quatenus opus sit, fel.rec. Alexandri Papæ III. Præd. nostri in Concilio Lateranen. edita, quæ incipit, Licet de vitanda, & aliorum Rom.Pont. Præd. nostrum, etiam in Concilijs generalibus promulgatis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam in corpore Iuris clausis, quibus omnibus, & singulis quatenus pariter opus sit, eorum omnium, & singulorum tenores, perinde, ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Quoties, & quando iuranda sit per Cardinales hæc Constitutio.

§. Volumus quoque præsentes nostras coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclauis ingressum, & cùm quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum alijs similibus constitutionibus legi, & iuramentum super illius obseruatione præstari, & ita præcipimus, & mandamus.

Restringitur derogatio, de qua in §.24. & indicatur successoribus Pontificibus obseruantia huius Constitutionis.

§. Quibus constitutionibus, & pœnis in eis contentis, nisi in superius expressis, per hanc nostram derogare non intendimus, sed eas in sui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam Rom.Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni studio curaturos, vt quę nostris huiusmodi, & in eis salubriter statuta sunt, inuiolabiliter, ac etiam si opus fuerit, per pœnarum ipsarum contra trangressores executionem, obseruentur.

Po-

Publicatio huius Constitutionis præcipitur, & aliæ consuetæ clausulæ executoriæ adduntur.

§. Denique volumus easdem præsentes in Valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, necnon in Acie campi Floræ per cursores nostros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & singulos Cardinales tàm absentes, quàm præsentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullamque harum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis cæterisque contrarijs quibuscunque non obstantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obsecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & suspensionis infringere, vel ei ausi temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo primo, decimo septimo Kalen. Decembris, Pontificatus nostri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Ecclesiæ Episc.

† Antonius Card. Saulius, Episc. Ostien. promitto, voueo, & iuro.

† Franciscus Maria Cardinalis à Monte, Episcopus Portuen. promitto, voueo, & iuro.

† Franciscus Card. Sfortia, Episc. Tusculanus, promitto, voueo, & iuro.

† A. Card. Montaltus S. R. E. Vicecancellarius, Episc. Albanen. promitto, voueo, & iuro.

† Odoardus Card. Farnesius, Episc. Sabinen. promitto, voueo, & iuro.

† Octauius Card. Bandinus, Episc. Prænestinus, promitto, voueo, & iuro.

†

† Andreas Cardinalis Perettus, promitto, voueo, & iuro.

† B. Car-

† B.Cardinalis Beuilacqua, promitto, voueo, & iuro.
†
† F. t't. S. Praxedis, Presb. Card. de Sourdis, promitto, voueo, & iuro.
† Ego Io: Baptista tit. SS. Marcellini, & Petri, Card. Detus, promitto, voueo, & iuro.
† Ego Dominicus SS.Apostolorum, Presb.Card.Gymnasius, promitto, voueo, & iuro.
†
† Ego Carolus tit.S.Cæsaræi, Presb.Card.Madrutius, promitto, voueo, & iuro.
†
† Ego S. tit.S.Chrysogoni, Presb.Card.Burghesius maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.
† Ego M. tit.S.Onuphrij, Presb.Card.Barberinus, promitto, voueo, & iuro.
† Ego Io: Garsia tit.SS.Quatuor Coronatorum, Presb. Card.Millinus, promitto, voueo, & iuro.
† Ego M. tit.SS.Quirici,& Iulitæ, Presb. Card.Lantes, promitto, voueo, & iuro.
†
† Ego M. Angelus Tontus tit. S. Petri ad Vincula, Presb. Card. Nazarenus, promitto, voueo, & iuro.
† Ego F. tit. S.Augustini Presb.Card.Verallus, promitto, voueo, & iuro.
† Ego Io:Bapt. tit.S.Ceciliæ Presb.Card.Lenius, promitto, voueo, & iuro.
†
†
† Ego Dominicus tit.S.Martini in Montibus, Presb. Card. Riuarola, promitto, voueo, & iuro.
† Ego P. tit. S.Mariæ de Populo, Presb. Card. Philonardus, promitto, voueo, & iuro.
† Ego P. Paulus tit. SS.Nerei, & Achillei, Presb.Card.Crescentius, promitto, voueo, & iuro.
†
†
†

† Ego

† Ego Gaſpar tit.S.Crucis in Ieruſalem Presb. Card.Borgia, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Robertus tit. S.Alexij, Presb.Card.Vbaldinus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Tiberius tit.S.Priſcæ, Presb, Card.Mutus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Gabriel tit.S.Pancratij, Presb.Card.de Trejo, promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego Petrus tit. S.Thomæ in Parione, Presb.Card.Camporeus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Matthæus tit.S.Marci, Presb.Card.Priolus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego S.Presb.Card.S.Suſannæ, S.R.E.Bibliothecarius, promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

† Ego Guido tit.S.Ioannis ante portam Latinam, Presb.Card.Bentiuolus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Petrus tit.S.Saluatoris in Lauro, Presb.Card.Valerius, promitto, voueo, & iuro.

† Ego It. Federicus Presb.Card.de Zolleren, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Cæſar tit.S.Petri in Monte Aureo, Presb.Card.Gherardus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Fr.Deſiderius tit.S.Clementis, Presb.Card.de Cremona, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Stephanus tit.S.Mariæ in Via, Presb.Card.Pignatellus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego I..Card.Ludouiſius, tit.S.Mariæ de Traſpontina S.R.E.Cam. promitto, voueo, & iuro.

†

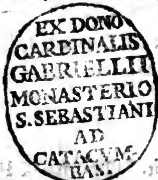
† Ego

✝ Ego Franciscus tit. S.Matthæi in Merulana, Presb.Card.Sacratus, promitto, voueo, & iuro.

✝

✝ Ego M.Ant.tit.S.Eusebij, Presb.Card.Gozadinus, promitto, voueo, & iuro.

✝ Ego Alexander S.Mariæ in via lata, Diaconus Card.Esten. promitto, voueo, & iuro.



✝

✝

✝

✝

✝

✝

✝

✝ Ego Franciscus S.Angeli in foro piscium, Diaconus Card.Boncompagnus, promitto, voueo, & iuro.

✝ Ego Hippolytus S.Mariæ Nouæ, Diaconus Card.Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

✝

Io.Beninus.

N.Odor.

Registrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate D.N.IESV Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo primo, Indictione quarta, die verò vigesima sexta mensis Nouembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri D.Gregory diuina prouidentia Papa XV. Pontificatus sui anno primo. Introscripta littera Apostolica publicata, & affixa fuerunt ad valuas Basilicarum S.Ioannis Lateranensis, Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, dimissis ibidem earundem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exinde amotis deindè dimissis earundem litterarum copys affixis, ut moris est, per nos Augustinum Bracherium, & Brandimartem Latinum pralibati S.D.N.Papa Cursores.

Octauius Spada Magister Curs.

CÆRE-

CAEREMONIALE

Continens ritus electionis Romani Pontificis.

GREGORII PAPAE XV.

Iussu editum, & auctoritate confirmatum.



GREGORIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Litterarum cõfirmationis Prohœmium.

DEcet Romanum Pontificem, quæ ad Ecclesiæ Catholicæ fœlix regimen, salubriter à se statuuntur, vt quàm facillimè obseruentur, pastorali sollicitudine prouidere, & ea, per quæ à se decreta debitum sortiuntur effectum, stabilire. Si quidem postquàm nouam Constitutionem de Romani Pontificis electione, ob causas in ea expressas, diuina aspirante gratia edidimus; ne eius vsus, & obseruantia, veteri rituali Ecclesiæ Romanæ ferè inutili ob eandem Constitutionem reddito, proprij Cæremonialis directione destitueretur; nouum, prout sequitur, confici mandauimus. Quod, cum post nonnullorum S. R. E. Cardinalium, quibus negocium commisimus, diligens, vt res postulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & singulis in eo contentis, inuiolabiliter obseruetur, ex nostri pastoralis officij debito, prouidendum censuimus. Tenor autem illius est, qui sequitur.

CÆREMONIALE.

Tenor Cæremonialis, & primò de exequijs Romani Pontificis.

Romano Pontifice vita functo, Cardinales præstito in prima Congregatione iuramento de obseruanda Constitutione Gregorij Papæ XV. de reformatione Conclauis, vnà cum alijs Constitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus consueuerunt, exequias, pro eius anima iuxtà ritum hucusq; obseruatum, per nouem continuos dies facere debent, nisi fortè in illis nouem diebus aliquod festum ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obseruantiam, exequias intermitti debere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidem nouem dierum, exequiarum intermissarum dies computantur: verum impensa quæ in omissis exequijs facienda esset, in pauperes Christi iuxta Pij IV. Constitutionem destribuenda est. Qua etiam constitutione, vt exequiarum impensis, quæ iam in immensum excreuerant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorum nouem dierum, decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & vt earum impensarum distributio, iustè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, vni scilicet ex quolibet ordine, ac S. R. E. Camerario, commissa fuit.

De impensis exequiarum.

De Missa Spiritus sancti in Basilica S. Petri.

Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim conclaui opportuno præparato, Cardinales in Basilica Sancti Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sacri Collegij, vel eo impedito per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Missa de Spiritu Sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt sepositis omnibus priuatis affectibus, solum Deum pre oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & vniuersali Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo prouidere, omni qua possunt breuitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum Constitutionum, & Sacrorum Conciliorum præscriptum.

De ingressu Conclauis.

Re diuina peracta, Clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deindè Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediatè

tè cantores Hymnum (Veni creator Spiritus) cantantes, post Cardinales, sequuntur Prælati, atque ita processionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, & cùm ad capellam peruenerint, Cardinalium Decanus apud Altare dicit orationem (Deus qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales Constitutiones de Romani Pontificis electione, & vnà cum eis Constitutio nouissima Gregorij XV. Deinde Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quo eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas sortè inter eos iuxta Constitutionem Pij IV. distributas, diuertunt, & post prandium omnes rursus simul congregantur, & officiales conclauis, & alij præstant Sacro Collegio iuramenta consueta.

De hora claudendi conclaue.

Cardinales autem ingressi conclaue non exeant, vespere reuersuri, sed in ipso, omninò permaneant: Ipsumque conclaue, post ter iussu Cardinalis Decani personatam campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus, & extra claudatur, & claues S.R.E. Camerario, ac Magistro cæremoniarum, & Prælatis custodibus conclauis iuxta solitum assignentur.

De Conclauistis.

Deinde accensis funalibus, tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vna cum Magistro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui esse in conclaui prohibentur, intus remanserit. In Conclaui autem, esse possunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & ministri conclauis, qui in constitutione Pij IV. recensentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magistris cæremoniarum, & alius pro Secretario Sacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt famulus Magistrorum cæremoniarum, actu vni ex illis inseruiat, & per sex menses ante, fuerit eius continuus commensalis, quæ conditio in famulo Secretarij similiter exigitur, omnium autem istorum conclauistarum, post prandium diei sequentis, fit recognitio, ne quis inter illos fortè esset ex ijs, qui in conclaui esse non possunt, quæ recognitio, vt certiùs fiat, iubentur conclauistæ omnes intrare cappellam, & postea singillatim recensentur.

De colloquijs, literis cibis, & vestibus.

Clauso conclaui, seruari debent omnia, quæ de colloquijs, literis, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijsdem, aut eorum familiaribus postquam ingressi sunt exeuntibus; in constitutione Pij IV. sancita sunt. Quòd verò attinet ad vestes, non solùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceis vti debent, sed iuxta vetus cæremoniale, cum aliquid collegialiter agendum est.

De Capitulis ante electionem, & de voce actiua Cardinalium

Porrò capitula, quæ ante electionem fieri solent à singulis Cardinalibus subscribenda, etiam ad fauorem conclauistarum fieri poterunt, vel ante ingressum conclauis, vel post ingressum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingressus, vel electio. Quoniam autem iuxta constitutionem Pij IV. Cardinales, qui saltem in ordine Diaconatus constituti non sunt, ad electionem Romani Pontificis non admittuntur, inspiciendum erit antequam ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præsentibus ordine prædicto careant, nam si careant, à suffragio ferendo excludendi erunt, nisi priuilegio Pontificio muniti sint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clausum, aliquando dubitatum est, verùm à Pio V. fuit hæc dubitatio sopita per eius Decretum editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiusmodi oris clausuram, cæremoniam quandam esse, ea de causa introductam, vt Cardinales, antequam in consistorijs, & congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis in his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem; quæ circa Summi Pontificis electionem versatur, quæ declaratio Pij V. semper hucusque obseruata fuit.

Quo modo præcauenda nullitates electionis ab executoribus Constit. Gregorianæ.

Quoniam autem ex Gregoriana constitutione, ad actum electionis sub pœna nullitatis deuenire non possunt Patres, nisi clauso conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiusdem constitutionis executores deputati prouidebunt, vt statim post clausum conclaue, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa claosura, eaque in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magistrum cæremoniarum rogandum, & post huiusmodi documentum, etiam si conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censeri, & haberi debet ad effectum validiatis electionis, donec

de consensu duarum partium Cardinalium præsentium, per secreta suffragia apertum esse declaretur. Hæc tamen declaratio electionis, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neque ob ipsam declarationem, præcedens electio impugnari potest.

Manè sequenti post clausum præcedenti nocte conclaue, post solitum campanulæ sonum, conueniunt Cardinales in eo præsentes, qui infirmitate non sunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negocium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex Gregor. constitutione, vno tantùm ex tribus modis, siue formis peragendum est, alioquin electio nullitatis vitio subiacet. *De formis electionis.*

Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu Sancto aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum ex constitutione Gregoriana, infrascripta notari possunt. *De inspiratione.*

Primùm, hæc forma electionis practicari potest solùm in conclaui, & eo clauso. Secundo, debet fieri electio secundum hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in conclaui præsentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum dissentiente. Quartò, nullo præcedente de persona speciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri, exemplum autem huius, potest esse huiusmodi. Si aliquis patrum, clauso conclaui, nullo, vt præfertur præcedente speciali tractatu, diceret, Reuerendissimi Domini perspecta singulari virtute, & probitate Reuerendissimi D. N. iudicarem illum eligendum esse in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si cæteri Patres nemine excepto, sequentes primi sententiam eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut si non potest, in scriptis expresso, eundem N. de quo nullus specialis tractatus præcessit, communiter eligerent, ipse N. esset canonice electus, & verus Papa secundum hanc electionis formam, quæ dicitur per inspirationem, seu, vt in sacris canonibus scriptum est, quasi per inspirationem.

Se-

De compromisso.

Secundus modus, est per compromissum, quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, seu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex patribus eligendi potestatem, vt vice omnium, Ecclesiæ Catholicæ prouideant de Pastore, cuius formæ praxis potest esse huiusmodi. Primò omnes, & singuli Cardinales in conclaui clauso præsentes, nemine eorum dissentiente, in aliquos ex Patribus compromissum faciunt exempli gratia in hanc formam, In nomine Domini Amen. Anno ab eiusdem &c. mense &c. die &c. Nos Episcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & singuli in conclaui existentes, videlicet N. N. (& singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere compromissi, & vnanimiter, & concorditer, nemine discrepante, elegimus compromissarios N. N. & N. Cardinales &c. quibus damus plenariam facultatem, & potestatem prouidendi S. R. E. de Pastore, sub hac forma videlicet (Hic optimum erit, vt Cardinales Compromittentes exprimant modum, & formam, secundùm quam compromissarij debent eligere, & secundum quam electus debet censeri verus, & legitimus Papa, vt puta si electi sint tres Compromissarij, declarandum est, an ad hoc, vt electio sit valida, priùs proponere debeant sacro Collegio personam, vel personas ab ipsis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò absolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam personam; an verò sufficiat, quod duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his similia.) His autem, vel alijs similibus expressis, addi compromisso solet tempus. ad quod vsque volunt Cardinales, potestatem compromissarios habere eligendi, & postea subiunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. Compromissarij secundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromissarijs præscriptam accomodata.

Secundò, completo huiusmodi mandato, compromissarij ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de electione facienda tractant, & solet inter eos præmitti protestatio, quòd per quamcumque prolationem verborum, suum dare consen-

sum

ſum non intelligunt, niſi in ſcriptis illum expreſsè ponant. Et hæc proteſtatio, videtur neceſſaria inter compromiſſarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter ſe, ſine præiudicio vti poſſint.

Tertiò, facta per compromiſſarios electione ſecundùm formam eis præſcriptam, & ſeruatis ijs, quæ Gregorius XV. in ſua conſtitutione iuſſit, electus per huiuſmodi viam compromiſſi, eſt canonicus, & verus Papa.

Tertius modus, ſeu forma electionis Romani Pontificis eſt, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Acceſſum, cuius formæ ritus ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem, quæ vult non ſolùm ſcrutinium fieri ſecretum, ſed etiam Acceſſum, continet tres actiones, alteram, quæ anteſcrutinium, alteram, quæ ſcrutinium, & tertiam, quæ poſtſcrutinium appellari poteſt. *De ſcrutinio ſimplici, vel cum acceſſu.*

Anteſcrutinij actus ſunt quinque, videlicet Præparatio ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per ſortem; Scriptio ſchedularum ſcrutinij; Earum complicatio, Et obſignatio; *De Anteſcrutinio.*

Schedularum præparatio ad Magiſtros cæremoniarum pertinet, qui eas impreſſas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manu ſcriptas ſecundùm formam inferiùs deſcribendam accipient, tàm pro ſcrutinio, quàm pro Acceſſu, & ponent in duobus diſcis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in menſa ante Altare collocabunt, vt inde poſſint Cardinales, cùm opus fuerit, ſchedulas ſumere.

Forma autem ſchedulæ ſcrutinij quòad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc eſt plus longa, quàm lata; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimidij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari poteſt, tria continere debet; Primò in ſuperiori parte ſecundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem diſtantia, vt inter ipſa, nomen proprium Cardinalis eligentis ſcribi poſſit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca ſigillorum indicanda. *De forma Schedularum Scrutinij.*

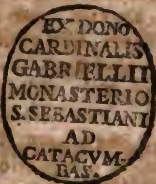
Secundò, in medio continere debet hæc verba.

Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. Dominum meum D. Cardinalem.

Tertiò,

De forma Schedularum Accessus.

Tertiò, in partè inferiori, alios duos paruos circulos ad loca ſigillorum ſimiliter demonſtranda. Forma verò ſchedulæ acceſſus, eadem prorſus eſt, quæ ſcrutinij, niſi, quòd in medio eius, loco verborum (Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiſſ. D. meo D. Cardinali) verum facilius, quæ dicta ſunt, percipientur ex infraſcriptis figuris, & exemplis.



EXEM-

EXEMPLVM FACIEI
Schedulæ Scrutinij.

Ego Card.

Eligo in Summum Pontificem R. D. meum D. Card.

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Accessus.

Ego Card.

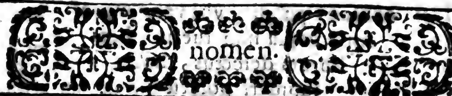
Accedo Reuerendiss. D. meo
D. Card.

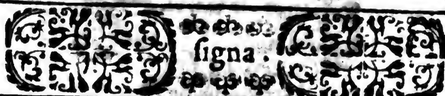
In exteriori autem parte ſchedularum tàm Scrutinij, quàm Acceſſus, quæ tergum nominari poteſt, duo ſunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impreſſores adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa ſui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impreſſum ſecundum longitudinem ipſius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, ſimiliter impreſſum, vt præcedens. Hi autem limbi excogitati ſunt ad obſcurandum diaphanum paginarum, ne ſcilicet ad lumen, nomina, & ſigna eligentium conſpici poſſint, vbi verò impreſſoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis ſuppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infra poſitam figuram tergi ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus.

***



EXEMPLVM TERGI
Schedularum Scrutinij, & Accessus.





Secun-

Secundus actus ante Scrutinij, est extractio Scrutatorum, & deputatorum prò votis infirmorum, quæ extractio antequàm ad scrutinium procedatur, sorte facienda est, hoc modo. In vno sacculo, aut vase, publicè ponantur tot schedæ, vel si magis placet spherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot sunt Cardinales præsentes in Conclaui, cum eorum nominibus: deinde per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & posteà tres Deputati prò votis infirmorũ, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari possunt, de quorum omnium officio inferiùs suo loco scribetur, quod si in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudue impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alij non impediti, loco illorum extrahantur: Peracta verò extractione, schedæ, seù spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seù in vas iterùm conijciantur.

De Scrutatoribus, & Infirmarijs.

Tertius actus antescrutinij, est schedularum Scrutinij scriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures paruas mensas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco capellæ apto, vt qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis schedulam quisque suam acceptam prius ex disco, scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Card.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte, nomen illius, quem eligit, charactere tamen, quantùm fieri potest alterato, vt manus scribentis cognosci non possit; & caueat, ne plures in schedula scribat; quia suffragium iuxtà Gregorianam constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum aliquod scripturæ, seù verbum, aut aliquid huiusmodi, vt in exemplo prò faciliori intelligentia oculis subiecto, videre est.

Quomodo in schedulas scribatur nomen eligentis, & electi.

Exemplum Schedulæ Scrutinij scriptæ.

Ego Bonifacius Card. Caetanus.





Eligo in Summum Pontificem ℞^{m}. D. meum D. Card. Baronium.





18. Gloria in excelsis.

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Eligo in Summum Pontificem R. D. meum D. Card. Baronium.

18. Gloria in Excelsis.

nomen.
signa.

Quartus actus antescrutinij, est schedularum complicatio, quæ, vt expeditiùs peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarijs Magistris, cùm eas præparant, fieri in hunc, qui sequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex vtraque parte cuiusque schedulæ, ita vt nomen eligentis, & signa cùm fuerint scripta, maneant tecta ex vtraque parte à limbis; deinde quod reliquum est ita complicetur, vt schedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata schedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conspici potest.

De complicatione schedulæ.

Hic poni debet exemplum schedulæ complicatæ.

Cæterùm Magistri Cæremoniarum schedulas, non complacatas vt suprà, sed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in discis; & Cardinales, postquam eas, vt suprà scripserint, eo vsque solùm plicabunt, quo nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum schedulas, vt infra dicetur, obsignauerint.

De obsignatione schedulæ.

Quintus, & postremus actus antescrutinij, est schedularum obsignatio, quæ ab vno quoque Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum sigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum, vbi cera fuerit posita. Porrò sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, vt facilè notari possit, veluti, si in sigillo sculpantur, aut tres numeri, aut tres litteræ, & numeri, vel vna tantum imago, & hæc de antescrutinio sufficiant; Cæterùm, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs suo loco dicetur.

Sequitur secunda actio, quæ nomine scrutinij appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet, Delatio schedulæ, Iuramenti prælatio, positio schedulæ in calicem, schedularum mixtio, earum numeratio, scrutinij publicatio, schedularum in filum insertio, earumque depositio seorsum.

De scrutinio & eius actibus.

Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui meliùs simul describuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignauerit, & complicauerit; duobus primis digitis sumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod stant scrutatores, in quo est calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus, ibique genuflectens, aliquantulum orabit, deinde surgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur: TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST,

De delatione schedulæ in calicem, & iuramento.

ME ELIGERE, QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Post hæc, schedulam in patenam ponet, & patenam mittit in calicem, quo facto inclinabit se ad Altare, & ad suum locum reuertetur. Et hæc, seruanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit: nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in capella sit, vltimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco suo secretè, vt supra dictum est conficiet; deinde præuio iuramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam, eidem Scrutatori tradet, qui eam palàm deferet ad Altare, & sine oratione, & iuramento in patenam ponet, & per eam in calicem mittet; quæ omnia obseruanda erunt per vltimum Scrutatorem erga eos Cardinales, qui in Capella præsentes ob valetudinem ad Altare pergere non poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Card. Infirmarij, vt supra extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine vnius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, vt per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmarijs tradant, palam aperient, vt cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam conspicere, deinde claudent, & clauem ponent super Altare; deinde Infirmarij cum capsula clausa, & cum paruo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Cardinales, ad vnumquemque eorum accedent;& Infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capsulam per rimam mittent; quòd si Infirmi, scribere non possint, alij eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto seruando in manibus Infirmariorum iuramento, prædicta facient: atque hi aduertere debent,quòd non solùm iuramenti vinculo tenentur seruare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarij ad Cappellam reuertentur cum capsula, quam scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas, palam numerabunt: & tot repertas, quot sunt infirmi,ponent singillatim in patenam,& per patenam simul omnes in calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur scrutinij actio;Infirmarij poterũt proprias schedulas post Decanum conficere,& in calicem ponere,deinde dum cæteri Cardi-

De impeditis valetudine.

De Infirmis.

Monitio.

di-

dinales Scrutinium agunt, ad infirmos pergere, ad accipienda eorum suffragia eo modo, quo proximè ante dictum est.

Quartus actus Scrutinij, est schedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato. *De permixtione schedularum*

Quintus actus, est numeratio schedularum, quæ palam fiet per vltimum Scrutatorem capiendo singillatim vnamquamque schedulam ex calice, eamque ponendo in alium, qui adhoc paratus sit, calicem vacuum. Quòd si numerus schedularum, non respondeat numero Card. omnes comburendæ sunt: & iterum, idest secunda vice, ad suffragia statim est deueniendum: Si verò numerus schedularum numero Card. respondeat, prosequendi sunt alij actus scrutinij. *De numeratione schedularũ*

Sextus actus, est publicatio Scrutinij, quæ fit per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo; Primus Scrutator accipiet vnam schedulam, eamque intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Cardinales præsentes notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex schedula recitati: Idem faciendum erit de cæteris schedulis in calice positis, vsque ad vltimam; Quòd si in Scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuisse appareat, si quidem vnus, & idem in vtraque electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno suffragio, si verò diuersi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt; Scrutinium tamen neutro casu vitiatur. Cæterum suffragia prædicta, finita scrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnam summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo Reuerendissimus D. Cardinalis A. habet suffragia 20. & Reuerendissimus D. Cardinalis B. habet suffragia 15. & sic de alijs; quod fit ne Cardinales cum opus est, cogantur semper numerare suffragia, quę iuxta nomina Cardinalium notarunt. *De publicatione scrutinij.*

Septimus actus Scrutinij, est schedularum in filum insertio, quę, *De schedularum in filum insertione.*

vt schedulæ ipsæ cautiùs conseruari possint, excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per vltimum Scrutatorem; inserendo schedulam vnamquamque postquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi est verbum, ELIGO.

Octauus, & postremus Scrutinij actus, est depositio schedularum seorsum, quæ similiter fiet per vltimum Scrutatorem, qui finita insertione omnium schedularum in filum, capita fili nodo iunget, & schedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet.

De post scrutinio, & eius actibus.

Sequitur tertia, & postrema actio, quę post scrutinium appellata fuit, cuius actus, si secuta sit electio per scrutinium, tres tantum sunt, videlicet. Numeratio schedularum, Recognitio suffragiorum, & schedularum combustio, de quibus inferiùs suis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non sit secuta electio, actus sunt septem, videlicet; Accessus, Sigillorum, & signorum aperitio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum scrutinij, vel scrutinij, & accessus numeratio; Eorum recognitio; Et schedularum combustio.

De Accessu.

Primus itaque actus, est Accessus, qui immediatè post scrutinium, hoc est, post depositas seorsum scrutinij schedulas fiet, nisi fortè in scrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet accessus, in quo quidem accessu eadem omnia seruanda sunt à Cardinalibus, quæ dicta sunt seruari debere in scrutinio peragendo, tam in schedularum scriptione, obsignatione, complicatione, delatione, & positione in calicem; quàm in earum numeratione, publicatione, notatione suffragiorum, & insertione in filum, ac depositione seorsum, exceptis tamen infrascriptis. Primò, quod Cardinales, schedulas pro accessu, sumere debent ex disco schedularum accessus; Secundò in schedularum accessus scriptione si Cardinalis nemini velit accedere, debet in media schedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui scribendus esset, si ad eum fieret accessus, scribere, NEMINI, Schedula autem accessus scribi, & obsignari debet cum eisdem sigillis, & signis schedulæ scrutinij, sub pœna nullitatis suffragij ipsius accessus; Tertiò, quòd non potest accessus fieri ad eum Cardinalem, qui in scrutinio saltem vnum suffragium non obtinuerit, neque ad eum, qui ab ipsomet Cardinali fuit in scrutinio nominatus; Quartò, quamuis in accessu non liceat plures nominare, sicut non licet in scrutinio plures eligere

Differentia schedularum Accessus, & Scrutinij.

sub

sub pœna nullitatis suffragij, tam in accessu, quam in scrutinio, nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à se nominatis in scrutinio, dummodo ei ab alio aliquod suffragium, non tamen nulliter, vt præfertur, in ipso scrutinio datum fuerit; Quintò, quòd in accessu non præstatur iuramentum, de quo supra, quia in scrutinio fuit iam præstitum per illa verba: (Et quod idem in accessu præstabo.) Sextò, denique Infirmarij deferre debent ad infirmos schedulas accessus, & simul etiam vnum folium impressum, in quo sit notatus suffragiorum numerus palam recognitus, quæ quisque Card. in scrutinio nominatus, obtinuerit.

Secundus, tertius, & quartus actus post scrutinij sunt Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, & Suffragiorum examen, qui tunc solùm locum habere possunt, quando secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo.

De inspectione, aperitione & collatione, seu annotatione schedularum.

Primus scrutator schedulas accessuum, quos obtinuit electus, in ea parte solùm, quæ signa continet, aperiet, & inspectis diligenter earum sigillis, & signis, apertas, ac in filo, vt erant insertas, tradet secundo Scrutatori, & secundus, eadem inspectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, sigilla, & signa prædictarum schedularum enunciabit, & annotabit in latere sinistro folij impressi, ad hunc effectum parati, sub verbis (Sigilla, & Signa accessuum) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso.

De examine suffragiorum.

Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inspicientibus, pro accessuum prædictorum examine capiet schedulas scrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo insertæ sunt, sigillum primæ eius schedulæ quæret in sigillis accessuum notatis, vt supra in folio impresso, & si illud in eo non inuenerit, omissa prima scrutinij schedula, capiet secundam eiusque sigillum similiter quæret; quod si etiam non inuenerit, capiet tertiam, & deinde sequentes singillatim, donec sigillum alicuius earum inueniat, eoque inuento, scrutinij schedulam in ea parte, vbi signa sunt, aperiet, & si non inuenerit signa huius schedulæ concordare cum signis accessus, schedulam illam omittet, & aliam capiet, sicut paulò ante de schedulis non concordantibus in sigillo dictum est: si verò inuenerit signa concordare, ostendet illa secundo, & tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipsis, post diligens examen super identitate sigillorum, & signorm ambarum schedularum, scrutinij scilicet,

ceti, & accessus, inspiciet, an idem, vel diuersi in vtraque schedula sint nominati, & si idem nominatus sit, suffragium accessus nullum censebitur, si verò diuersi nominati sint, suffragium accessus pro valido habebitur: & hoc casu, tertius Scrutator sigillum, & signa schedulæ Scrutinii, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impressi, sub verbis (Sigilla, & signa scrutinij respondentia accessibus) notabit autem ea ex aduerso accessus concordantis in sigillo, & signis; quam annotationem cæteri quoque Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso facient.

Sed huiusmodi actus, qui explicatione difficiliores sunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM.

Folij impressi, in quo Accessus, & Scrutinij Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

Literæ Alphabeti indicant Sigillum.

Sigilla, & signa Accessum.	*Sigilla, Signa Scrutinij Accessibus respondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
ACD.43. Deus.		
BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebij.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
N.S.P. 26. Gloria.		

Monitio ad Scrutatores

Quòd si forrasse in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinij, reperiri cum eisdem sigillis, & signis alicuius schedulæ accessus, tunc si in earum aliqua electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis scrutatoribus similiter inspicientibus, scrutinij schedulas huiusmodi, & schedulam accessus, in ea etiam parte, in qua est nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt constare possit secundùm Gregorianam Constitutionem de validitate, vel inualiditate accessus; si verò in aliqua huiusmodi schedularum scrutinij concordantium cum accessu non sit nominatus electus, debent ex schedulę omitti, & ad subsequentes procedendum erit.

Quin-

Quintus actus post scrutinij, est numeratio suffragiorum, vel scrutinij solius, vel scrutinij, & accessus, quæ fiet per Scrutatores semper, siue secuta sit electio, siue non: & si quidem secuta non sit electio, vt sciatur, quòd in eo scrutinio, vel scrutinio, & accessu non habetur Papa; si verò secuta sit, vt constet de canonica Pontificis electione; fiet autē hæc numeratio suffragiorū hoc modo. Scrutatores in vnam summā redigent suffragia, quæ quilibet nominatus in Pontificē obtinuit, siue in scrutinio solo, siue in scrutinio, & accessū simul; & si inuenerint nullū ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum peruenisse, non habetur Papa in illo scrutinio, siue scrutinio, & accessu; Si verò inuenerint aliquē ex nominatis duas tātùm partes suffragiorum obtinuisse, aperient electi schedulam, etiam in ea parte, in qua est nomen eligentis; & si quidem ex ea apparuerit, electum alij suffragatum fuisse, electio eius erit canonica; si verò constiterit sibi suffragium dedisse, eius electio ex dispositione Gregorianæ Constitutionis nulla erit ob defectum vnius suffragij. Si denique plures inuenerint duas tertias partes suffragiorum obtinuisse, vel etiam vltra duas tertias, tunc in suffragiorum paritate nullus erit electus, in imparitate verò, ille est canonicus Papa, qui superat alium, etiam in vno suffragio. *De Numeratione suffragiorum.*

Sextus actus post scrutinij, est Recognitio, quæ per Recognitores, siue secuta sit electio, siue non, fiet; inspiciendo tam schedulas scrutinij, & accessus, quam suffragiorum annotationes factas per Scrutatores, vt per huiusmodi recognitionem constare possit, an Scrutatores syncerè, & fideliter muneri suo satisfecerint. Recognitores autem extrahentur sorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, statim quidem post scrutinium, si secuta sit in eo electio; si verò non sit secuta, post scrutinium, & accessum, cùm scilicet Scrutatores suum impleuerint munus per numerationem suffragiorum, & hæc extractio fiet, siue secuta sit electio in scrutinio, & accessu, siue non. *De recognitione, & recognitorū extractione.*

Septimus, & postremus actus post scrutinij, est combustio omniū schedularum, quæ semper, & palàm per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, siue electio sit secuta, siue non. Et hæc omnia, quæ de scrutinij ritibus sunt exposita, seruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus scrutinijs, siue fiant manè post Missam, siue vespere post Hymnum (Veni Creator Spiritus.) Atque hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorij Papæ XV. in electione Romani Pontificis obseruandi. *De combustione schedularum.*

Mo-

Littera Gregorij PP. XV. confirmatoria cæremonialis.

Motu itaque proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula in prædicto Cæremoniali ordinata, & quomodolibet contenta, tenore præſentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illiſque omnibus, & ſingulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus; eaque à Ven. Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, omnibuſque, & ſingulis alijs, ad quos ſpectat, & ſpectare quomodolibet poterit in futurum, omnino obſeruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiuſmodi, in totum, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcumque, ac eoſdem S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus omnibus illis, quæ in primo dicta Conſtitutione voluimus non obſtare, cœteriſque contrarijs quibuſcumq; Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno II.

V. Dat.

Io: Beninus.

N. Odor.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo Indictione quinta, die verò ſecunda menſis Aprilis Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Gregorij Diuina Prouidentia Papæ XV. Anno eius ſecundo, introſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S.Ioannis Lateranen. Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earumdem litterarũ originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exinde amotis, deinde dimiſſis earumdem literarum copijs affixit, vt moris eſt, per nos Auguſtinum Brachorium, & Brandimartem Latinum S.D.N. Papæ Curſores.

Octauius Spada Magiſter Curſorum.

S. D. N.

D. VRBANI

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ VIII.

Confirmatio Bullæ Gregorij XV. de electione Romani Pontificis, & Cæremonialis continentis illius ritus.

VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romani Pontificis prouidentiam ſpectare dignoſcitur, vt ea, quæ ſalubriter à prædeceſſoribus ſuis, præſertim Sedis Apoſtolicæ, & vniuerſalis Eccleſiæ decori, & vtilitati conducentia ſtatuta ſunt firma, & inconcuſſa, quantum ex alto conceditur perſeuerent. Cum igitur formam in eiuſdem Pontificis electione ſeruandam Sacrorum Conciliorum decretis, & varijs Apoſtolicis conſtitutionibus ſępius pręſcriptam felicis recordat. Gregorius Papa XV. prędeceſſor noſter paſtorali ſollicitudine permotus, vt res tanti ponderis poſtulabat perfectius dirigendam duxerit Conſtitutione deſuper edita cuius tenor eſt talis, Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Æterni Patris, Filius, Magiſter, & Legiſlator Chriſtus Dominus, cuius omnis actio, noſtra eſt inſtructio, licet portaret omnia verbo virtutis ſuæ, nec eſſet quicquam abſconditum ab oculis eius, tamen priuſquam ad Apoſtolatus munus duodecim Apoſtolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquam feciſſe in ſcripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B. Petro ouium ſuarum curam committeret, tertium repetita interrogatione, trinam extare æterni amore eius profeſſionem,

nem, Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præsertim verò in B. Petri Successoris, qui Orbis est lumen, Doctor gentium, & Pastor Pastorum: Quapropter satis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium cautius & melius transigendum conducunt, omitti debere: salus enim non vnius membri, sed totius corporis agitur, cum de capite consulitur. Igitur & si diuersis fel. record. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & SS. Patrum decretis salubriter prouisum est, vt eius electio ritè, & rectè peragatur; & in ea non caro & sanguis, aut humana sapientia, quæ stoltitia est apud Deum dominetur, sed Spiritus sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam, experientia compertum est salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, ne in extremo die pretermissi officij in re tanti momenti à nobis ratio à districto Iudice exigatur, quod multorum etiam votis, & postulationibus multum expetitum est, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decreuimus, matura itaque cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione habita de eorundem fratrum consilio pariter, & assensu, ac nostra perpetuò valitura Constitutione, statuimus, decernimus, & declaramus in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in Conclaui, & eo clausu, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missę solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueuerunt, ac per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in Conclaui pręsentium, pręterquam si omnes, & singuli Cardinales similiter in Conclaui pręsentes, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, vt vice omnium Ecclesię Catholicę prouiderent de Pastore; aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in Conclaui pręsentes erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo pręcedente de persona speciali tractatu, per verbum Eligo, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebrata. Numerum autem Suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in

Con-

Conclaui pręsentium, vt electio per viam Scrutinij, aut Scutinij, & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, vt in duabus tertijs partibus Suffragium electi non numeretur, nec quisquam siue Scutinij, siue scrutinij & accessus, siue compromissi via procedatur, seipsum eligere, seu suffragium sibi daro vllatenus possit: Electi tamen persona, si in Conclaui sit, debeat in numerum Cardinalium computari. Rursus nemo per viam Scrutinij, seu Scrutinij & accessus habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragijs, & electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis. Ac si contingat plures in schedulis nominatos, duas tertias partes suffragiorum tulisse, in suffragiorum paritate neuter sit electus, in impariati vero, qui numero suffragiorum superior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno suffragio excedat electus censeatur. Insuper in vno quoque Scrutinio antequam Schedula in calicem mittatur à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat his verbis: Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere quem secundum Deum iudico eligi debere, & quod idem in accessu pręstabo. Et hoc iuramentum à nullo omittatur. Suffragiorum autem Schedulę huiusmodi tàm Scrutinij, quàm accessus, vbi fieri potuerit, impressę omnino esse debeant, vbi non potuerit, vnius tantum manuscriptę sint, ita videlicet, vt tam impressę, quàm ita scriptæ, ea omnia quæ in Schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant, pręter sola nomina, seu denominationes eligentis, & electi, & infrascripta signa, quæ omnia manu eiusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulæ, electi vero in sequenti, & rursus electi, quantum fieri poterit charactere alterato, ita vt cognosci non possit: eaque Schedulæ pars in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo quo quisque vti solet, obsignetur. Vt autem videri possit, ne qui alicui accessit, eidem in Scrutinio suffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs signis in vltima parte signentur, numero nempe aliquo, & breui dicto Sacræ Scripturæ, vel alio huiusmodi; quæ signa in vtraque Schedula tàm Scrutinij, quàm accessus eadem sint. Postea verò pars illa Schedula, vbi hæc signa erunt, etiam complicetur, & obsignetur, ne à Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per Scrutinium, & accessum electio perfecta; quo casu Sche-

dulæ accessus à Scrutatoribus ea in parte, vbi duo prædicta sunt signa, aperiantur, ijsque inspectis, & earum sigillis, aliæ Schedulæ cum ijsdem signis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc signa, & sigillum eadem sint cognoscatur, & inde duo suffragia ab eodem Cardinali vni data non fuisse appareat. At si inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur ijsdem signis notata, quibus Schedula Accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroque casus suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, vt sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, vbi in Conclaui notari suffragia solent. Prætereà, vt secreto cautius consulatur, Schedulæ suffragiorum conficiantur, vna, seu pluribus in mensis, in media Capella constitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumseptis, vt quid scribatur ab alijs videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit is suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat. Et vt accessus secretè etiã peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro accessu formatam prędictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio teneantur. Porrò vsus Schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomen scribet, qui verò noluerit, ac cognosci possit eum nulli accedere, in loco nominis scribat Nemini. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quam accessus plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati nullum sit: accedere tamen vni ex nominatis à se in dicta Schedula, vel alij, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in Conclaui præsentium numeretur. Neque in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat; neque per accessum ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus. Insuper antequam Schedulæ, siue Scrutinij, siue Accessus à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentissimè palam numerentur, & si plures repertæ fuerint, quam sint Cardinales in Conclaui præ-

sentes

ſentes omnes comburantur, & iterum ad ſuffragia ſtatim deueniatur. Si quis autem aliquid ex ſupra expreſſis non ſeruauerit, aut quomodocumque directè, vel indirectè in aliquo contrauerit, ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrat. Præterea ſtatuimus, & ordinamus, quod ſi aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, ſorte ante Scrutinium, vt infra ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimam Diaconum extracti, cum capſula perforata, ſed inani, & palam à Scrutatoribus clauſa, cuius clauis ſuper altare remaneat, & Schedulam impreſſam illi deferre, ipſeque illam ſicut alij Cardinales, præuio iuramento ſupraſcripto, ſecretè conficere teneatur, deinde in capſulam conijciat, eaque per eoſdem Cardinales relata, & aperta, in calicem Schedula mittatur, Publicato deindè Scrutinio, ſi acceſſus agendus erit, vt etiam Infirmi accedere poſſint, vnum ex folijs in quibus nomina Cardinalium, & ſuffragiorum numerus notatur à tribus Cardinalibus prædictis ſumatur, & palam recognito numero ſuffragiorum, quæ quiſque in Scrutinio tulerit, ad infirmum vnà cum alia impreſſa Schedula, pro acceſſu parata, & cum eadem capſula ab ijs deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque & ſingula ſeruentur, quę de Scrutinij Schedula ſupra ordinata ſunt, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna. At ſi quis ſcribere valetudine impediatur, per alium pręuio iuramento ab eo qui ſcribet pręſtando, de ſeruando ſecreto, quod ſub eadem excommunicationis pœna ſeruari mandamus, ſcribere liberè poſſit. Ad hæc Scrutatores, ſicut & tres alij Cardinales, qui ad Infirmorum ſuffragia deferenda proficiſcentur, ex omnibus Cardinalibus præſentibus in Conclaui, nulla ordinis ſeruata diſtinctione, ſortè, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconum extrahantur, & qui ſemel extracti fuerint, in vas iterum conijciantur; alioquin ſi quis contrafecerit, ſicut ſi Scrutatores, vel Recognitores aliquid ſecreti in exercendo ſuo officio cognouerint, & illud reuelauerint, eandē latæ ſententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & acceſſu, ſiue electio ſequuta ſit, ſiue non ſit; tres alij Cardinales, ſorte pariter, vt ſupra extrahendi, Schedulas omnes recognoſcere debeant, ſigillo tamen, & duobus alijs ſignis, ſi aperta non fuerint intactis remanentibus. Quæ omnes, & ſingulæ Schedulæ, ſiue ſequuta: ſiue non ſequuta electione, poſtmodum ſtatim pa-

palam comburantur. Similiter ne electio protrahatur statuimus, & ordinamus, vt sub simili excommunicationis pœna, eo ipso incurrenda, Scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, mane scilicet post solitam Missam, & prima quidem die tantum post Cardinalium sacram peractam Communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum Veni Creator Spiritus, & orationem de Spiritu Sancto: idemque si compromissi via eligatur, obseruari debeat: atque ad Scrutinium cum tertium pulsata per loca solita Conclauis campanula de more fuerit, omnes, & singuli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna Cardinales præterea omninò abstineant ab omnibus pactionibus, conuentionibus, promissionibus, intendimentis, condictis, fœderibus, alijsque quibuscunque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu Schedularum, aut alijs tàm verbo, quàm scripto, aut quomodocunque dandis, aut petendis, tàm respectu inclusionis, quàm exclusionis, tàm vnius personæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neque ad eorum obseruantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non seruatæ decernimus, & declaramus; contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innodamus: tractatus tamen pro electione habendos vetare non intelligimus. Quod si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit, quam in Conclaui clauso, vel aliter, quàm per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in Conclaui præsentium in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclaui præsentibus, nemine dissentienti initi, & ita vt nemo seipsum elegerit: vel quasi per inspiratione nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præsentium in Conclaui, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum, Eligo, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & inualidè eo ipso, absque vlla declaratione, & ita electo nullum ius tribuat: quinimo is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tàm ipse, quàm eligentes, eiusque fauores, & complices sententiam excommunicationis,

&

& anathema, aliasque censuras; & pœnas inuasoribus Sedis Apostolicę à Sacris Canonibus, & constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrant, à qua sicut ab alia quacunque in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis tàm ipsi, quàm quilibet alius, siue S.R.E. Card. siue alia persona cuiuscunque gradus, conditionis, dignitatis, & pręeminentię, à nullo, neque etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuscunque facultatis vigore, pręterquam à Rom. Pontifice, nisi in mortis articulo absolui possit, & tàm ipse, eiusque complices, & fautores, quàm alij quicunque etiam S.R.E. Cardinales huius Constitutionis in aliquo transgressores alijs grauissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio irrogandis. Postremò statuimus, districtè pręcipiendo mandamus, vt S.R.E. Cardinales, quęcunque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omninò teneantur, cum intentio, & mens vestra sit lectionis huiusmodi tàm sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seu scrutinium, & accessum, vt pręfertur, secretissimè transigatur, ac proinde, ijsdem omnibus, & singulis S. R. E. Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hęc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare pręsumant quouis pętextu, causa, vel exquisito colore sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Vt autèm huiusmodi nostra Constitutio inuiolabilius obseruetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis prępositi sunt, & cum ijs S. R. E. Camerarius illam in omnibus, & per omnia obseruari procurent, & faciant. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationem pręedictarum, & aliarum quarumcunque pręetextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & passiua excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum huiusmodi electionis tantum, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclaui durante, qui cum ijs conuersati fuerint. Cœterum, & si opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officij nostri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S. R. E. Cardinales, vt attentè considerent

derent

decent personę, quę sustinent, officium, & dignitatem, quam Sacrum pręterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nichil, quod se non deceat, nihil à re alienum committant, sed cogitent, quam perniciosum futurum sit vniuersę Ecclesię Christi sanguine acquisitę, si malè administretur, ac proinde exuant omnes mundanas curas, & induant solum Dominum Nostrum IESVM Christum memores nihil prodesse homini si vniuersum mundum lucretur, animę verò suę detrimentum patiatur. Deniq; animum aduertant se in Conclaui clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus à Domino, cuius negocium gerunt, supplicij, vel glorię sempiternę retributionem citissimè laturos. Non obstañ quatenus opus sit fel. rec. Alexandri Papę III. prędec. nostri in Concilio Lateraneñ edita, quę incipit, Licet de vitanda, & aliorum Rom. Pont. pręced. nostrorum, & in Concilijs generalibus promulgatis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam in corpore iuris clausis, quibus omnibus, & singulis quatenus pariter opus sit, eorum omnium, & singulorum tenores, perinde, ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq; Volumus quoque præsentes nostras coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclauis ingressum, & cum quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum alijs similibus Constitutionibus legi, & iuramentum super illius obseruatione pręstari, & ita pręcipimus, & mandamus. Quibus Constitutionibus, & pœnis in eis contentis, nisi in superius expressis per hanc nostram derogare non intendimus, sed eas in sui roboris firmitate relinquere, Sperantes etiam quod Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni studio curaturos, vt quæ nostris huiusmodi, & in eis salubriter statuta sunt, inuiolabiliter, ac etiam si opus fuerit per pœnarum ipsarum contra transgressores executionem obseruentur. Deniq; volumus easdem præsentes in valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellarię Apostolicæ, necnon in acie Campi Floræ per Cursores nostros affigi, & publicari, ac earum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & singulos Cardinales tam absentes, quam pręsentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quos-

cunq;

cunque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullamque harum ignorantiam prętendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent præmiſſis cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obſecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suſpenſionis infringere, vel ei auſu temerario contr ire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnat. Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, decimo ſeptimo Kal. Decembr. Pontificatus Noſtri Anno Primo. Et ſucceſſiuè idem Gregorius prædeceſſor Cæremoniale ritus dictæ Electionis continens de eius mandato compoſitum confirmauerit, cuius tenor ſequitur, Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem quæ ad Eccleſiæ Catholicæ fœlix regimen, ſalubriter à ſe ſtatuuntur, vt quàm facillimè obſeruentur, paſtorali ſollicitudine prouidere, & ea, per quæ à ſe decreta debitum ſortiuntur effectum ſtabilire. Siquidem poſtquam nouam Conſtitutionem de Romani Pontificis electione, ob cauſas in ea expreſſas, diuina aſpirante gratia edidimus; nec eius vſus, & obſeruantia, veteri Rituali Eccleſiæ Romanæ ferè inutili ob eandem Conſtitutionem reddito, proprij Cæremonialis directione deſtitueretur; nouum; prout ſequitur, confici mandauimus. Quod, cum poſt nonnullorum S.R.E. Cardinalium, quibus negocium commiſimus, diligens, vt res poſtulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & ſingulis in eo contentis, inuiolabiliter obſeruetur, ex noſtri paſtoralis officij debito, prouidendum cenſuimus. Tenor autem illius eſt, qui ſequitur Rom. Pont. vita functo, Cardinales præſtito in prima Congregatione iuramento de obſeruanda Conſtitut. Gregorij Papæ XV. de reformatione Conclauis, vnà cum alijs Conſtitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus conſueuerunt, exequias, pro eius anima iuxta ritum hucuſque obſeruatum, per nouem continuos dies facere debent, niſi fortè in illis nouem diebus aliquod feſtum ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obſeruantiam, exequias intermitti debere

bere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidem novem dierum, exequiarum intermissarum dies computentur; verumtamen impensa, quæ in omissis exequijs facienda esset, in pauperes Christi iuxta Pij IV. Constitut: distribuenda est. Qua etiam Constitutione vt exequiarum impensis, quæ iam in immensum excreuerant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorũ nouem dierum, decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & vt earum impensarum distributio, iustè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus vni scilicet ex quolibet ordine, ac S.R.E. Camerario, cõmissa fuit. Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim Conclaui opportuno præparato, Cardinales in Basilica S.Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sac. Collegij, vel eo impedito, per alium ex antiquioribus Cardinalibus Missa de Spiritu sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatũ, aut aliũ virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt sepositis omnibus priuatis affectibus, solũ Deum præ oculis habentes, S. Rom. & Vniuersalis Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo prouidere, omni qua possunt breuitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum Constitutionum, & Sacr: Conciliorum præscriptum. Re diuina peracta, Clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deinde Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediate cantores (Hymnum, Veni creator Spiritus cantantes) post Cardinales, sequuntur Prælati, atque ita processionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, & cum ad Capellam peruenerint, Cardinaliũ Decanus apud Altare dicit orationẽ. (Deus, qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales Constitutiones de Rom. Pontificis electione, & vnà cum eis Constitutio nouissima Gregorij XV. Deinde Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quos eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas sorte inter eos iuxta Constitut. Pij IV. distributas, diuertunt; & post prandium omnes rursus simul congregantur, & Officiales conclauis, & alij præstant Sacro Collegio iuramenta consueta. Cardinales autem ingressi conclaue non exeant, vespere reuersuri, sed in ipso omninò permaneant, Ipsumque conclaue, post ter iussu Cardinalis Decani

cani

cani personarum campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus, & extra claudatur, & claues S.R.E. Camerario, ac Magistro cæremoniarum, & Prælatis custodibus conclauis iuxta solitum assignentur. Deinde accensis fanalibus tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vnà cum Magistro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui esse in conclaui prohibentur, intus remanserit. In conclaui autem esse possunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & ministri conclauis, qui in Constitutione Pij IV. recensentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magistris cæremoniarum, & alius pro Secretario Sacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt famulus Magistrorum cæremoniarum, actu vni ex illis inseruiat, & per sex menses ante, fuerit eius continuus commensalis; quæ conditio in famulo Secretarij similiter exigitur, omnium autem istorum conclauistarum, post prandium diei sequentis, fit recognitio, ne quis, inter illos fortè esset ex ijs, qui in conclaui esse non possunt, quæ recognitio, vt certius fiat, iubentur conclauistæ omnes intrare cappellam, & postea singillatim recensentur. Clauso conclaui seruari debent omnia, quæ de colloquijs literis, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijsdem, aut eorum familiaribus postquam ingressi sunt exeuntibus, in Constit. Pij IV. sancita sunt. Quo verò attinet ad vestes, non solùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceijs vti debent, sed iuxta vetus Cæremoniale, cùm aliquid collegialiter agendum est. Porrò capitula, quæ ante electionem fieri solent à singulis Cardinalibus subscribenda, etiam ad fauorem conclauistarum fieri poterunt, vel ante ingressum conclauis, vel post ingressum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingressus, vel electio. Quoniam autem iuxta Constitutionem Pij IV. Cardinales, qui saltem in ordine Diaconatus constituti non sunt; ad electionem Rom. Pontificis non admittuntur, inspiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præsentibus ordine prædicto careant, nam si careant, à suffragio ferendo excludendi erunt, nisi priuilegio Pontificio muniti sint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clausum, aliquando dubitatum est, verùm à Pio V. fuit hæc dubitatio sopita per eius decretum edi-

editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiusmodi oris clausuram, cæremoniam quandam esse; ea de causa introductam, vt Cardinales, antequam in Consistorijs,& Congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa Summi Pontificis electionem versatur,quæ declaratio Pij V. semper hucusq; obseruata fuit. Quoniam autem ex Gregoriana Constitut. ad actum electionis sub pœna nullitatis deuenire non possunt Patres, nisi clauso conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiusdem Constitutionis executores deputati prouidebunt, vt statim post clausum conclaue, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaque in effectum reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magistrum cæremoniarum rogandum,& post huiusmodi documentum; etiam si conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur,semper tamen clausum,& pro clauso censeri; & haberi debet ad effectum validitatis electionis, donec de consensu duarum partium Cardinalium præsentium, per secreta suffragia apertum esse declaretur. Hæc tamen declaratio, electioni, quæ ante ipsam facta fuerit,nullatenus præiudicare debet, neq; ob ipsam declarationem, præcedens electio impugnari potest. Manè sequenti post clausum præcedenti nocte conclaue post solitum campanulæ sonum, conueniunt Cardinales in eo præsentes, qui infirmitate non sunt impediti, ad Cappellam Paulinam,& ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negocium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex Greg. Constit. vno tantum ex tribus modis, siue formis peragendum est,alioquin electio,nullitatis vitio subiacet Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur,quando scilicet omnes Cardinales,quasi afflati Spiritu Sancto, aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontif. proclamant; circa quem modum, ex Constitutione Gregoriana,infrascripta notari possunt. Primùm,hæc forma electionis practicari potest solùm in conclaui,& eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundùm hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in conclaui præsentibus. Tertiò, communiter, & nomine eorum dissentiente. Quartò,nullo præcedente de persona speciali tractatu,& per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri, exemplum

autem

autem huius poteſt eſſe huiuſmodi. Si aliquis Patrum, clauſo conclaui, nullo, vt præfertur præcedente ſpeciali tractatu, dicere, Reuerendiſs. Domini perſpecta ſingulari virtute, & probitate Reuerendiſs. D. N. iudicarem illum eligendũ eſſe in Summum Pontificem, & ex nunc ègo ipſum eligo in Papam. Deinde hoc audito, ſi cæteri Patres nemine excepto, ſequentes primi ſententiam, eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut ſi non poteſt, in ſcripto expreſſo, eundem N. de quo nullus ſpecialis tractatus præceſſit, communiter eligerint, ipſe N. eſſet canonicè electus, & verus Papa ſecundùm hanc electionis formam, quæ dicitur per inſpirationem, ſeu vt in Sacris Canonibus ſcriptum eſt, quaſi per inſpirationẽ. Secundus modus, eſt per compromiſſum, quando ſcilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, ſeu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex Patribus eligendi poteſtatem, vt vice omnium, Eccleſiæ Catholicæ prouideant de Paſtore, cuius formæ praxis poteſt eſſe huiuſmodi. Primò omnes, & ſinguli Cardinales in conclaui clauſo præſentes, nemine eorum diſſentiente, in aliquos ex Patribus compromiſſum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno ab eiuſdem &c. menſe &c. die &c. Nos Epiſcopi, Presbyt. & Diaconi S.R.E. Cardinales omnes, & ſinguli in conclaui exiſtentes, videlicet N.N. (& ſingillatim omnes nominentur Cardinales) eligimus, & eligimus per viam procedere compromiſſi, & vnanimiter, & concorditer, nemine diſcrepante, eligimus compromiſſarios N.N. & N. Cardinales, &c. quibus damus plenariam facultatem, & poteſtatem prouidendi S.R.E. de Paſtore, ſub hac forma videlicet (Hic optimum erit, vt Cardinales compromittentes exprimant modum, & formã, ſecundùm quam compromiſſarij debebunt eligere, & ſecundùm quam electus debet cenſeri verus, & legitimus Papa, vt puta ſi electio ſint tres compromiſſarij, declarandum eſt, an ad hoc, vt electio ſit valida, prius proponere debeant Sacro Collegio perſonam, vel perſonas ab ipſis nominandam, ſeu nominandas ad Pontificatum; an verò abſolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam perſonam, an verò ſufficiat, quòd duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his ſimilia) His autem, vel alijs ſimilibus expreſſis addi, compromiſſo ſolet tempus, ad quod vſque volunt Cardinales, poteſtatem compromiſſarios habere

bere eligendi, & postea subiunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. compromissarij secundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromissarijs præscriptam accomodata. Secundò completo huiusmodi mandato compromissarij ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de electione facienda tractant, & solet inter eos præmitti protestatio, quòd per quamcunq; prolationem verborum, suum dare consensum non intelligunt, nisi in scriptis illum expresè ponant. Et hæc protestatio, videtur necessaria inter compromissarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter se, sine præiudicio vti possint. Tertiò, facta per compromissarios electione secundùm formam eis præscriptam, & seruatis ijs, quæ Gregorius XV. in sua Constitut. iussit, electus per huiusmodi viam compromissi est canonicus, & verus Papa. Tertius modus, seu forma electionis Rom. Pont. est, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Accessum, cuius formæ ritus secundum Gregorianam Constitutionem, quæ vult non solùm Scrutinium fieri secretum, sed etiam accessum, continet tres actiones, alteram, quæ ante scrutinium, alteram, quæ scrutinium, & tertiam, quæ post scrutinium appellari potest. Ante scrutinij actus sunt quinq; videlicet præparatio schedularum Scrutinij, & Accessus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per sortem; Scriptio schedularum scrutinij; Earum complicatio, & obsignatio. Schedularum præparatio ad Magistros cæremoniarum pertinent, qui eas expressas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manuscriptas secundum formam inferius describendam accipient, tam pro Scrutinio, quam pro Accessu, & ponent in duabus discis vulgo (bacili) nuncupatis, quos in mensa ante Altare collocabunt, vt inde possint Cardinales, cùm opus fuerit, schedulas sumere. Forma autem schedulæ Scrutinij quoad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc est plus longa, quam lata; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimidij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari potest, tria continere debet; Primo in superiori parte secundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem distantia, vt inter ipsa, nomen proprium Cardinalis eligentis scribi possit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca singulorum indicanda

dicanda

dicanda. Secundò, in medio continere debet hæc verba. Eligo in Summum Pontificem Reuerendiss. D. meũ D. Cardinalem. Tertiò, in parte inferiori, aliquos duos paruulos circulos, ad loca sigillorum similiter demonstranda. Forma verò schedulæ accessus, eadem prorsus est, quæ scrutinij, nisi, quod in medio eius loco verborum (Eligo in Summum Pont. Reuerendiss. D. meum D: Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendissimo D, meo D. Card.) verùm facilius, quæ dicta sunt, præcipientur ex infrascriptis figuris, & exemplis.

Exemplum Schedulæ Scrutinij scriptæ.

Ego Card.

Eligo in Summum Pontificem R. D. meum D. Cardin.

18. Gloria in Excelsis.

Excm-

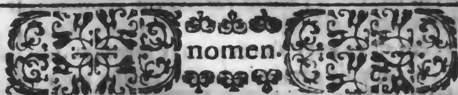
Exemplum faciei Schedulæ Accessus.

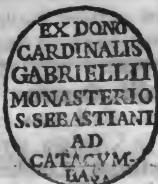
	Ego Card.	
Accedo Reuerendiss. D. meo D. Card.		

In exteriori autem parte schedularum tam Scrutinij, quàm Accessus, quæ tergum nominari potest, duo sunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impressos adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa sui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impressum secundùm longitudinem ipsius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, similiter impressũ, vt præcedens. Hi autem limbi excogitari ad obscurandum diaphanum paginarum, ne scilicet ad lumen nomina, & signa elegentium conspici possint; vbi verò impressoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis suppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapositam figuram tergi schedularum Scrutinij, & Accessus.

Exem-

Exemplum tergi Schedularum Scrutinij Accessus.







Secundus actus anteſcrutinij, eſt extractio Scrutatorum, & Deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequam ad ſcrutinium procedatur, ſorte facienda eſt, hoc modo. In vno ſacculo, aut vaſe, publicè ponantur tot ſchedulæ, vel ſi magis placet ſpherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot ſunt Cardinales præſentes in Conclaui, cum eorum manibus, deindè per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & poſtea tres Deputati pro votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari poſſunt, de quorum omnium officio inferius ſuo loco ſcribetur, quòd ſi in ex-

tractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudve impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alij non impediti loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, schedæ, seu spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seu in vas iterum conijciantur. Tertius actus antescrutinij, est schedularum Scrutinij scriptio, quæ fiet hoc modo: Ad duas, vel plures paruas mensas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco Capellæ apto; vt qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis, schedulam quisque suam acceptam priùs ex disco, scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Cardin.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte, nomen illius, quem elegit, charactere tamen, quantùm fieri potest alterato, vt manus scribentis cognosci non possit; & caueat, ne plures in schedula scribat, quia suffragium iuxta Gregorianam Constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum aliquod scripturæ, seu verbum, aut aliquid huiusmodi, vt in exemplo pro faciliori intelligentia oculis subiecto, videre est.

Exem-

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

	Ego Bonifacius Card. Caetanus.	
		
	Eligo in Summum Pontificem R̄. D. meum D. Card. Baronium.	
		
	18. Gloria in Excelſis.	

Quartus actus antescrutinij, eſt ſchedularum complicatio, quæ vt expeditius peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarum Magiſtris, cum eas præparant, fieri in hunc, qui ſequitur, modum. Binę fient plicaturæ, ex vtraque parte cuiuſque ſchedulæ, ita vt nomen eligentis, & ſigua cum fuerint ſcripta, maneant tecta ex vtraque parte à limbis; deindè quod reliquum eſt ita complicetur, vt ſchedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata ſchedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conſpici poteſt.

Cæterùm Magiſtri cęremoniarum ſchedulas, non complicatas,

vt supra, sed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in discis, & Cardinales postquam eas, vt supra scripserint, eò vsque solum plicabunt, quò nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum schedulas, vt infrà dicetur, obsignauerint.

Quintus & postremus actus Antescrutinij, & schedularum obsignatio, quæ ab vnoquoque Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum sigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum vbi cera fuit posita. Porrò sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, vt facilè notari possit, veluti, si in sigillo sculpantur, aut tres numeri, aut tres literæ, vel literæ, & numeri, vel vna tantum imago, & hæc de antescrutinio sufficiant. Cæterum, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferius suo loco dicetur. Sequitur secunda actio, quæ nomine Scrutinij appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet, Delatio schedulæ, Iuramenti præstatio, Positio schedulæ in Calicem, Schedularum mixtio, earum numeratio, Scrutinij publicatio, Schedularum in filum insertio, earumque depositio seorsum. Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui melius simul describuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignauerit, & complicauerit, duobus primis digitis sumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod stant Scrutatores, & in quo est Calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus, ibique genuflectens, aliquantulum orabit; deinde surgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur: Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere, quem secundum Deum iudico eligi debere: & quod idem in Accessu præstabo. Post hæc schedulam in patenam ponet, & per patenam mittet in Calicem, quo facto inclinabit se ad Altare, & ad suum locum reuertetur. Et hæc seruanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit; nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in Capella sit, vltimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus vnam accipiens, eam in loco suo secretè, vt supra dictum est, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam, eidem Scrutatori tradet,

det, qui eam palam deferet, ad Altare & sine oratione, & iuramento in patenam ponet, & per eam in calicem mittet; quæ omnia obseruanda erunt per vltimum Scrutatorem erga eos Cardinales, qui in Capella præsentes ob valetudinem ad Altare pergere non potuerunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Cardin. Infirmarij, vt supra extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine vnius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, vt per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmarijs tradant, palàm aperient, vt cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam conspicere, deinde claudent, & clauèm ponent super Altare; deinde Infirmarij cum capsula clausa, & cum paruo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Card. ad vnumquemq; eorum accedent, & infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capsulam per rimam mittent; quod si infirmi scribere non possint, alij eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto seruando in manibus infirmariorum iuramento, prædicta facient, atque hi aduertere debent, quod non solum iuramenti vinculo tenentur seruare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent: His peractis, infirmarij ad Capellam reuertentur cum capsula, quam Scrutatores aperient, & schedulas in eâ contentas, palàm numerabunt, & tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam; & per patenam simul omnes in calicē. Ne autem nimis in longum protrahatur Scrutinij actio, Infirmarij poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & in calicem ponere: deinde dum cæteri Cardinales scrutinium agunt, ad infirmos pergere ad accipienda eorum suffragia eo modo, quo proximè ante dictum est. Quartus actus Scrutinij, est schedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patena cooperto pluries agitato. Quintus actus, est numeratio schedularum, quæ palàm fiet per vltimum scrutatorem, capiendo sigillatim vnamquamque schedulam ex calice, eamque ponendo in alium, qui ad hoc paratus sit, calicem vacuum. Quod si numerus schedularum, non respondeat numero Card: omnes comburendæ sunt; & iterum, idest secunda vice, ad suffragia statim est deueniendum. Si verò numerus sche-

du-

dularum, numero Card. respondeat, prosequendi sunt alij actus scrutinij. Sextus actus, est publicatio scrutinij, quæ per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo: Primus Scrutator accipiet vnam schedulam, eamq; intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Card. præsentes notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omniũ Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex schedula recitati: Idem faciendum erit de cæteris schedulis in calice positis, vsque ad vltimam; Quod si in scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuisse appareat, siquidem vnus, & idem in vtraque electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno suffragio; si verò diuersi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt: scrutinium tamen neutro casu vitiatur. Cæterum suffragia prædicta, finita scrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnam summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo. Reuerendiss. D. Cardinalis A. habet suffragia 20.& Reuerendiss.D.Cardinalis B. habet suffragià 15. & sic de alijs; quod fit, ne Cardinales cùm opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ iuxta nomina Card. notarunt. Septimùs actus scrutinij, est schedularum in filum insertio, quæ, vt schedulæ ipsæ cautius conseruari possint, excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per vltimum Scrutatorem: inserendo schedulam vnamquamque postquàm eam perlegit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi est verbum Eligo. Octauus, & postremus scrutinij actus, est depositio schedularum seorsum, quæ similiter fiet per vltimùm Scrutatorem, qui finita insertione omnium schedularum in filum, capita fili nodo iunget, & schedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet. Sequitur tertia, & postrema actio, quæ Postscrutinium appellata fuit, cuius actus, si secura sit electio per scrutinium, tres tantum sunt, videlicet, Numeratio schedularum, Recognitio suffragiorum, & schedularum combustio, de quibus inferiùs suis locis dicetur. Si verò per scrutinium non sit secura

cura

cuta electio, actus sunt septem videlicet, Accessus, Sigillorum, & signorum aperitio: eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum scrutinij, vel scrutinij, & accessus numeratio; eorum recognitio; & schedularum combustio. Primus itaque actus, est Accessus, qui immediatè post scrutinium, hoc est, post depositas seorsum scrutinij schedulas fiet, nisi fortè in scrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet accessus; In quo quidem accessu eadem omnia seruanda sunt à Cardinalibus, quæ dicta sunt seruari debere in scrutinio peragendo, tam in schedularum scriptione, obsignatione, complicatione, delatione, & positione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione suffragiorum, & insertione in filum, ac depositione seorsum: exceptis tamen infrascriptis. Primò, quod Cardinales, schedulas pro accessu, sumere debent ex disco schedularum accessus: Secundò in schedularum accessus scriptione si Cardinalis nemini velit accedere, debet in media schedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui scribendus esset, si ad eum fieret accessus, scribere, Nemini: schedula autem accessus scribi, & obsignari debet cum eisdem sigillis, & signis schedulæ scrutinij, sub pœna nullitatis suffragij ipsius accessus; Tertiò, quod non potest accessus fieri ad eum Cardinalem, qui in scrutinio saltem vnum suffragium non obtinuerit, neque ad eum, qui ab ipsomet Cardinali fuit in scrutinio nominatus; Quartò, quamuis in accessu non liceat plures nominare, sicut non licet in scrutinio plures eligere, sub pœna nullitatis suffragij, tam in accessu, quàm in scrutinio; nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à se nominatis in scrutinio, dummodo ei ab alio aliquod suffragium, non tamen nulliter, vt præfertur, in ipso scrutinio datum fuerit. Quintò, quod in accessu non præstatur iuramentum, de quo supra, quia in scrutinio fuit iam præstitum per illa verba: (Et quod idem in accessu præstabo) Sextò, denique infirmarij deferre debent ad infirmos schedulas accessus, & simul etiam vnum folium impressum, in quo sit notatus suffragiorum numerus palàm recognitus, quæ quisque Card. in scrutinio nominatus, obtinuerit. Secundus, tertius, & quartus actus post scrutinij sunt Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, Suffragiorum examen, qui tunc solùm locum habere possunt, quando secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo. Primus Scrutator

tator ſchedulas acceſſuum, quos obtinuit electus, in ea parte ſolùm, quæ ſigna continet, aperiet; & inſpectis diligenter earum ſigillis, & ſignis, apertas, ac in filo, vt erant inſertas, tradet ſecundo Scrutatori, & ſecundus, eadem inſpectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, ſigilla, & ſigna prædictarum ſchedularum enunciabit, & annotabit in latere ſiniſtro folij impreſſi, ad hunc effectum parati, ſub verbis, (Sigilla, & ſigna acceſſuum) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo. Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inſpicientibus, pro acceſſuum prædictorum examine capiet ſchedulas ſcrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo inſertæ ſunt, ſigillum primæ eius ſchedulæ quæret in ſigillis acceſſuum notatis, vt ſupra in folio impreſſo, & ſi illud in eo non inuenerit, omiſſa prima ſcrutinij ſchedula, capiet ſecundam, eiuſque ſigillum ſimiliter quæret; quod ſi etiam non inuenerit; capiet tertiam, & deinde ſequentes ſingillatim, donec ſigillum alicuius earum inueniat; eoque inuento, ſcrutinij ſchedulam in ea parte, vbi ſigna ſunt, aperiet, & ſi non inuenerit ſigna huius ſchedulæ concordare cum ſignis acceſſus, ſchedulam illam omittet, & aliam capiet, ſicut paulò ante de ſchedulis non concordantibus in ſigillo dictum eſt; ſi verò inuenerit ſigna concordare, oſtendet illa ſecundo, & tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipſis, poſt diligens examen ſuper identitate ſigillorum, & ſignorum ambarum ſchedularum ſcrutinij, ſcilicet, & acceſſus, inſpiciet, an idem, vel diuerſi in vtraque ſchedula ſint nominati, & ſi idem nominatus ſit, ſuffragium acceſſus, nullum cenſebitur, ſi verò diuerſi nominati ſint, ſuffragium acceſſus, pro valido habebitur, & hoc caſu, tertius Scrutator ſigillum, & ſigna ſchedulæ ſcrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impreſſi, ſub verbis (Sigilla, & ſigna ſcrutinij reſpondentia acceſſibus) notabit autem ea, ex aduerſo acceſſus concordantis in ſigillo, & ſignis; quam annotationem cæteri quoque Card. ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo facient. Sed huiuſmodi actus, qui explicatione difficiliores ſunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEM-

EXEMPLVM

Folij impressi, in quo Accessus, & Scrutinij, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

Sigilla, & Signa Accessuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Accessibus respondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
ACD.43. Deus.		
BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebij.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
N.S.P.26. Gloria.		

Quòd si fortasse in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinij, reperiri cũ eisdẽ sigillis, & signis alicuius schedulæ accessus, tunc si in earum aliqua, electus nominatus fuerit, in alia verò alius; primus Scrutator reliquis scrutatoribus similiter inspicientibus scrutinij schedulas huiusmodi, & schedulã accessus, in ea etiam parte, in qua est nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt constare possit secundùm Gregorianã Constitutionẽ de validitate, vel inualiditate accessus; si verò in aliqua huiusmodi schedularum scrutinij concordantiũ cum accessu, nõ sit nominatus electus, debent eæ schedulæ omitti, & ad subsequentes procedendum erit. Quintus actus postscrutinij, est numeratio suffragiorum, vel scrutinij solius, vel scrutinij, & accessus, quæ fiet per Scrutatores semper, siue secuta sit electio, siue non, & si quidẽ secuta non sit electio, vt sciatur, quòd in eo scrutinio, vel in scrutinio, & accessu, non habetur Papa, si verò secuta sit, vt cõstet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio suffragiorum hoc modo. Scrutatores in vnam summam redigent suffragia, quę quilibet nominatus in Pontificem obtinuit, siue in scrutinio solo, siue in scrutinio, & accessu simul; & si inuenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum peruenisse, non habetur Papa in illo scrutinio, siue scrutinio, & accessu; Si verò inuenerint aliquem ex nominatis, duas tantùm partes suffragiorum obtinuisse, aperient ele-

cti schedulam, etiam in ea parte, in qua est nomen eligentis; & si quidem ex ea apparuerit, electum alij suffragatum fuisse, electio eius erit canonica; si verò constiterit sibi suffragium dedisse, eius electio ex dispositione Gregorianæ Constitutionis nulla erit ob defectum vnius suffragij. Si denique plures inuenerint duas tertias partes suffragiorum obtinuisse, vel etiam vltra duas tertias tunc in suffragiorum paritate, nullus erit electus, in imparitate verò, ille est canonicus Papa, qui superat alium etiam in suffragio. Sextus actus postscrutinij, est Recognitio, quæ per Recognitores, siue secuta sit electio, siue non fiet; inspiciendo tam schedulas scrutinij, & accessus, quàm suffragiorum annotationes factas per Scrutatores, vt per huiusmodi recognitionem constare possit, an Scrutatores sincerè, & fideliter muneri suo satisfecerint: Recognitores autem extrahentur sorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, statim quidem post scrutinium, si secuta sit in eo electio; si verò non sit secuta post scrutinium, & accessum, cùm scilicet Scrutatores suum impleuerint munus per numerationem suffragiorum, & hæc extractio fiet, siue secuta sit electio in scrutinio, & accessu, siue non. Septimus, & postremus actus postscrutinij, est combustio omnium schedularum, quæ semper, & palàm per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, siue electio sit secuta, siue non. Et hæc omnia, quæ de scrutinij ritibus sunt exposita, seruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus scrutinijs, siue fiant manè post Missam, siue vespere post Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atque hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorij Papæ XV. in electione Romani Pontificis obseruandi. Motu itaque proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula in prædicto Cæremoniali ordinata, & quomodolibet contenta; tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illisq; omnibus, & singulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus; eaque à Ven. Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, omnibusq; & singulis alijs, ad quos spectat, & spectare quomodolibet poterit in futurum, omninò obseruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiusmodi, in totum, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque, ac eosdem S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere.

Non

Non obstantibus omnibus illis, quæ in primodicta Constitutione voluimus non obstare, cæterisque contrarijs quibuscunq; Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millesima sexcentesimo vigesimo primo, quando Idus Martij Pontificatus nostri Anno II. Nos qui vt rei tam arduæ negocium ritè, & rectè procederet, & absolueretur, intentis studijs desiderauimus, cum primum (nullis licet suffragantibus meritis) ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus animo reuoluentes quantam in omnium animis Constitutionis exequutio, & Cæremonialis prædictorum vsus approbationem excitarit, vt Constitutio, & Cæremoniale prædicta nostra etiam Confirmatione roborata inuiolabiliter semper obseruentur prouidere cupientes, ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac de Ven. Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio, & assensu, Constitutionem, & Cæremoniale prædicta cum omnibus, & singulis in eis, & eorum quolibet contentis clausulis, & decretis hac nostra perpetuò valitura constitutione Apostolica auctoritate perpetuò confirmamus, & approbamus, eaq; etiam perpetuò in omnibus futuris Romanorum Pōtificum electionibus firmiter, & inuiolabiliter obseruari præcipimus, & mādamus, ac derogationem in eadem Constitutioni dicti Gregorij Prædecessoris insertam semper vigere, suamq; vim perpetuis futuris temporibus obtinere decernimus, nō obstantibus quatenus opus sit, ea in parte qua præsentibus aduersentur recolendæ memoriæ Alexandri Papę Tertij similiter Prædecessoris nostri in Lateranen. quæ incipit Licet de vitanda & quibuscumq; alijs etiam in vniuersalibus Concilijs editis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac omnibus illis, quæ dictus Gregorius Prædecessor in Constitutione, & Cæremonialis Confirmatione prædictis voluit non obstare; quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio ad hoc seruanda foret, omnium,

& singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis quoad reliqua omnia, quæ Constitutioni dicti Gregorij, & Cæremoniali prædictis, & huic nostro præcepto mandato, & decreto non sunt repugnantia in suo robore permansuris, harum serie de simili plenitudine potestatis derogamus, & derogatum esse volumus, & hanc nostram derogationem suum pariter effectum perpetuò consequi iubemus, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, præcepti, mandati, decreti, derogationis, voluntatis, & iussionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo vigesimo quinto, quinto Kal. Februarij Pontificatus Nostro Anno III.

✠ Ego Vrbanus Catholicæ Ecclesiæ Episc.

† Ego Franciscus Maria Episcopus Ostiensis S.R.E. Cardin. à Monte promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Octauius Episcopus Portuen. S.R.E. Cardinalis Bandinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Baptista Episcopus Albanen. S.R.E. Cardinalis Detus promitto, voueo, & iuro.

† Ego B. Episcopus Sabinen. Cardin. Beuilaqua promitto voueo, & iuro.

† Ego A. Episcopus Prænestinus Cardinalis Perettus promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego Dominicus Card. Gimnasius tit. S. Laurentij in Lucina promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego

† Ego C. Card. Madrutius tit. S. Cæsarei, promitto, voueo, & iuro.

†
† Ego Scipio tit. S. Grisogoni Presbyter Cardinalis Burghesius Maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Garcia tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Millinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Marcellus tit. SS. Quirici, & Iulittæ Presbyter Card. Lantes promitto, voueo, & iuro:

†
† Ego Ioannes Baptista tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardin. Lenius promitto, voueo, & iuro.

†
† Ego D. tit. S. Martini in Montibus Card. Riuarola promitto, voueo, & iuro.

†
† Ego Fr. Augustinus S. R. E. Presbyter Cardin. tit. S. Mariæ de Aracœli promitto, vdueo, & iuro.

† Ego Gaspar tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card. Borgia promitto, voueo, & iuro.

†
† Ego Fr. Felix tit. S. Anastasiæ Presbyter Cardinalis Asculanus promitto, voueo, & iuro.

†
† Ego Gabriel tit. S. Bartholomæi in Insula Presbyter Cardinalis de Trejo promitto, voueo, & iuro.

†
†
† Ego I. tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis Sabellus promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. tit. S. Mariæ de Pace Cardinalis Klefelius promitto, voueo, & iuro.

† Ego S. Presbyter Cardinalis S. Susannæ S. R. E. Bibliothecarius promitto, voueo, & iuro.

†
† Ego Guido tit. S. Mariæ de Populo Cardinalis Bentiuolus promitto, vou eo, & iuro.

†
†

† Ego

† Ego F. Desiderius tit. Basilicę SS. Duodecim Apostolorum, Cardinalis de Cremona promitto, voueo, & iuro.

† Ego L. tit. S. Laurentij in Damaso Presbyter Cardinalis Ludouisius S.R.E. Vicecancellarius, & Sanctiss. D. N. Summator promitto, voueo, & iuro.

† Ego Cosmus tit. S. Pancratij Presbyter Cardinalis de Torres promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego F. A. Cardinalis S. Honufrij S. R. E. Presbyter Cardinalis promitto, voueo, & iuro.

† Ego Laurentius tit. S. M. in Aquiro Presbyter S.R.E. Cardinalis Magalottus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Aloysius tit. S. Pudentianæ Presbyter S. R. E. Cardinalis Caietanus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Dionysius tit. Sanctiss. Trinitatis in Monte Pincio Cardinalis de Marquemont promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Laudiuius Cardinalis Sancti Sixti promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

† Ego Io: Dominicus Spinula Cardinalis S. Clementis promitto, voueo, & iuro.

† Ego Iacobus Caualerius S.R.E. Presbyter Cardinalis S. Eusebij promitto, voueo, & iuro.

†

†

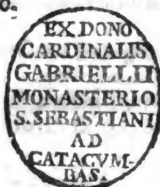
†

†

†

†

†



† Ego C. S. Mariæ in Via lata Diac. Cardinalis Pius promitto, voueo, & iuro.

† Ego

† Ego M. S. Eustachij Diac. Cardinalis de Sabaudia promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin Diac. Cardinalis Vrsinus promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

† Ego Franciscus S. Angeli in foro piscium Diaconus Cardinalis Boncompagnus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Hippolytus S. Mariæ Nouæ Diaconus Cardinalis Aldobrandinus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarius promitto, voueo, & iuro.

† Ego P. Maria Burghesius Diac. Cardinalis tit. S. Georgij promitto, voueo, & iuro.

† Ego L. SS. Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis Biscia promitto, voueo, & iuro.

†

Io: B. Bolognettus.

G. Montanus.

Registrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo sexto, Indictione Nona, Die verò sexta Mensis Iulij Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. VRBANI Diuina Prouidentia Papæ VIII. Anno eius tertio, supradictæ literæ lectæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateran. Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Tarquinium Maionum Cursorem, & per me Brandimartem Latinum Prælibatis S. D. N. PP. ac Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis Cursorem, &c.

Augustinus de Bolis Romanus pro D. Mag. DD. Curs.

BVLLA

BVLLA ALEXANDRI PAPÆ VII.

De Bonis Ecclesiæ non alienandis.

ALEXANDER EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.



NTER cæteras animi sollicitudines, quibus in administratione Pastoralis officij Nobis diuina prouidentia commissi assiduè premimur, ea vehementer vrget, quæ Sedis Apostolicæ dignitatem, eiusq; Status, etiam temporalis conseruationem cõcernit. Hac ideò ratione licèt plurium Summorum Pontificum Prędecessorum Nostrorum decreta, & literæ prouidè, ac sanctè conditæ fuerint, præsertim recolendæ memoriæ Pij V. sub datum quarto Kal. Aprilis Anno millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, eius Pontificatus secundo, tenoris subsequentis, videlicet. Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Admonet Nos suscepti cura regiminis Vniuersalis Ecclesiæ, cui Authore Domino præsidemus, vt Ciuitates, Terræ, Oppida, & Loca, Nobis, & Sedi Apostolicæ in temporalibus mediatè, & immediatè subiecta, perpetuò in iure, dominio, & proprietate, ac possessione dictæ Sedis conseruentur: sanè licet nonnulli Romani Pontifices Prædecessores Nostri per eorum Constitutiones rerum Ecclesiasticarum alienationem prohibuerint, & iam factas reuocauerint & annullauerint, nihilominus cum retroactis temporibus, nonnulli nimium ambitiosi, & dominandi cupidi sub varijs prætextibus, coloribus, & causis sæpè etiam falsis, quod non sine maximo animi nostri mœrore referimus, aliquibus Romanis Pontificibus suggestionibus & insinuationibus suis conati sint ostendere & persuade-

re

re magis vtile, & expediens S.R.E.& Sedi prædictæ fore si aliquæ Ciuitates, Terræ, Oppida, Castra, Arces,& loca ad ius & proprietatem eiusdem Sedis pertinentia in Feudum, Gubernium, Vicariatum, Ducatum, aut quemuis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, seù ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiam ex eo quod aliàs in feudum data, aut quouis alio titulo huiusmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad Sedem prædictam deuoluta vel deuoluenda posse, & debere de iure iterùm infeudari & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones à Sede Apostolica emanasse, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solùm Patrimonij, sed etiam æstimationis recepisse dignoscitur. Hinc est, quod Nos considerantes omnium Ciuitatum, & locorum prædictorum singularem fidem,& promptam deuotionem eidem Sedi exhibitam omni tempore valdè vtilem, & salutarem fuisse, & esse, ac volentes non solùm alienationes huiusmodi, quas tempore nostro omninò exulare intendimus, de medio tollere, & quod Nobis licere non patimur, nostris Successoribus indicamus, quos non immemores fore speramus ante Domini Nostri Iesu Christi in examine diei magni aduentus tribunal villicationis nostræ rationem reddituros Nos esse; sed vt omnis alienationum huiusmodi fiendarum occasio penitùs aboleatur, quantùm cum Deo possumus peramplius prouidere Constitutionibus Prædecessorum nostrorum huiusmodi etiam inhærendo, illasque innouando, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicuius super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, habita etiam super his cum Venerabilibus fratribus nostris S.R.E Cardinalibus in Consistorio nostro secreto consultatione matura, de eorum consilio, & vnanimi consensu, qui etiam iurauerunt præsenti Constitutioni non contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præsentium attentantibus consentire, & absolutiones à iuramento huiusmodi non petere, nec acceptare, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, decernimus,& declaramus Ciuitates,& loca prædicta, etiam hactenùs in feudum, aut quemuis alienationis titulum dari solita vel consueta, ad Nos, & Sedem prædictam quomodolibet deuoluta, & pro tempore deuoluenda absque alia vlteriori declaratione, & illorum possessionis apprehensione, eo ipso, Sedi, & Cameræ Apo-

ſtolicæ incorporata, ac ad ius, & proprietatem, & dominium priſtinum, ad poſſeſſionem rediiſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos, & vltra Ciuitates, & loca prædicta à Nobis, & Sede prædicta immediatè poſſeſſa, & numquam in feudum aut alium titulum conceſſa fuiſſent, ſtatuimuſque, & decernimus, quod omnes, & ſingulæ, tam Communitates, & Vniuerſitates, quàm Ciues, & Incolæ Ciuitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, aliæque quæcunque perſonæ tam Eccleſiaſticæ, quàm Sæculares, cuiuſuis dignitatis, & ordinis etiam Epiſcopalis vel maioris, exiſtentes, ac S. R. E. Cardinales, tam publicè in conſiliis Ciuitatum, & locorum prædictorum, quàm priuatim alibi in quibuſuis locis etiam Ciuitatum, & Terrarum earumdem Gubernatores, aut & Sedis Apoſtolicæ Legati vel Prolegati, exiſtant tractantes, conſulentes, aut aliàs verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Ciuitatibus, & locis prædictis, immediatè ad Nos, & Sedem prædictam ſpectantibus, & pertinentibus, etiã deuolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam ex cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, vel canone, aut aliàs quomodolibet etiam contemplatione meritorum erga Sedem prædictam, aut ſub prætextu neceſſitatis vel euidentis vtilitatis faciendis, ſeù depoſtulandis à Nobis, & Sede prædicta quibuſuis perſonis cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam Nobis, & Succeſſoribus noſtris ſecundum carnem coniunctis, etiam S.R.E. Cardinalibus, aut quauis alia temporali, vel Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeù quemuis alium titulum ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apoſtolicæ beneplacitum Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac propterea de eligendis Oratoribus ad Nos, & Succeſſores noſtros ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione mittendis, proponentes tam ipſi, quàm Oratores munus huiuſmodi recipientes, aut alii quicunq; alienationes huiuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti per ſe, vel alium, ſeù alios inſinuantes, vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, a qua, niſi ab ipſo Pontifice, pręterquam in mortis articulo abſolui nequeant, & inſuper S R.E. & Sedis Apoſtolicæ prædictæ rebelles etiam in primo capite læſæ Maieſtatis, & proditores Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac bona eorum, Fiſco, & Cameræ noſtræ Apoſt. ipſo iure deuoluta, & incorporatà ſint, & eſſe cenſeantur, omnibuſque Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis per eos

quo-

quomodolibèt obtentis beneficijs ecclesiasticis, eo ipso priuati existant, neque ad Ciuitates, & loca prædicta, vllo vnquam tempore remitti possint, & si aliquando eos reintegrare contigerit, nihilominùs infames remaneant, illisque bonorum, & dignitatum portæ perpetuò claudantur: & quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Ciuitates, Terras, Oppida, Castra, Arces, & loca, ad vitam, seu tertiam, vel aliam generationem aut alias, à dicta Sede, etiam ex causa onerosa obtinere, habere, & possidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non possint nisi restitutis sibi priùs pecunijs in melioramento huiusmodi expositis, qui omnes & singulas facultates faciendi melioramenta prædicta quibusuis personis etiam Cardinalibus per eosdem Prædecessores Nostros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet concessas harum serie reuocamus, & annullamus, & nemini deinceps suffragari posse neque debere: ac cuicumque facultatem faciendi huiusmodi melioramenta habenti illa etiam pro munitione & tuitione, nisi ex causa necessariæ conseruationis locorum eorundem facta fuerint, post publicationem præsentium facere omninò interdicimus, & prohibemus, & si secus à quoquam factum attentatumue fuerit melioramenta quæcunque per eos contra tenorem præsentium facta locis ipsis cedere, & Cameram ad illorum satisfactionem minimè teneri, & obligatam esse volumus & declaramus; Decernentes præsentes literas sub quibusuis reuocationibus, cassationibus, derogationibus, & alijs contrarijs dispositionibus, sub quibusuis tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & Decretis pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum statum restitutas, & denuò concessas esse & censeri debere, irritum quoque & inane si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ciuitatum & locorum prædictorum, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscunque: sic igitur deuotionis ac fidei constantia Ciuitatum & locorum prædictorum erga Nos, & Successores Nostros, & eandem Romanam Ecclesiam perseueret, vt meritò Integritatis Virtus maiora beneficia ab eadem Sede consequi mereatur. *Volumus autem quod sicuti omnes, & singuli*

Cardinales præsentem Constitutionem huiusmodi, quantum in eis erit, obseruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à iuramento prædicto non petere, nec oblatam aut concessam acceptare in Consistorio nostro secreto promiserunt, & iurarunt idem per absentes Cardinales à Consistorio in habitatione eorum, & à Romana Curia, vt quandocunque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales *in assumptione Pilei promitti & iurari debeat, ac promissionem & iuramentum huiusmodi in formula iuramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adiungi & inseri debere, ac contrafacientes pœnam periurij, & perpetuæ infamiæ iuris & facti eo ipso incurrere decernimus: Præterea quod ipsi Cardinales, occurrente Apostolicæ Sedis Vacatione in Conclaui, quando de obseruandis litteris Iulij II. Prædecessoris Nostri super electione Romani Pontificis, & alijs Constitutionibus iuramentum præstare solent, etiam de inuiolabiliter obseruanda præsenti Constitutione Nostra per quemlibet eorum qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post eius assumptionem hoc ipsum promittere ac iurare, & deindè post coronationem suam promissionem & iuramentum huiusmodi per litteras suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat; quod si illud à Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tam dicti Cardinales in primo Consistorio Secreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita ordinum apud eum, omni cum instantià, & instantissimè pro præsentium obseruatione petere, & rogare, & obtestari non cessent,* idque vt omninò efficiat, diligentissimè curare studeant. statuimus & ordinamus; Quodque præsentes litteræ in libellum redigantur, & post prædictas Iulij litteras, quæ in dicto Conclaui legi solent, inter alias Constitutiones Nostras adiungantur, & etiam in Quinterno Cancellariæ Apostolicæ cum alijs extrauagantibus nostris describantur, & ad Valuas Basilicæ B. Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac Acie Campi Floræ publicentur: Et quia difficilè foret præsentes ad singula quæque loca deferri, decernimus etiam, & declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides vbique in iudicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, reuocationis, Decreti,

Statu-

Statuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerint incursurum. Datum Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Quarto Kal.Aprilis, Pontificatus nostri Anno secundo. Quæ ab eius etiam Successoribus Romanis Pontificibus fuerunt approbatæ, & confirmatæ, & præsertim ab Innocentio IX. felicis recordationis cum declaratione seu extensione in eius litteris Pridie non.Nouembris Millesimi quingentesimi nonagesimi primi Pontificatus anno primo inserta sequentis tenoris, videlicet. Innocentius Episcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quæ ab hac Sancta Sede cui, licèt indigni, auctore Domino præsidemus, pie ac salubriter sancita & ordinata noscuntur, ea vt perpetuo firma, illibataque permaneant, non solum consensus approbationis & innouationis nostræ munimine roborandi, sed etiam declarationis præsidio, quatenus expedire visum sit, fulcienda censemus, & præcipuè muneris nostri esse ducimus ea quæ à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus ad Patrimonij dignitatis & amplitudinis Sanctæ huius Sedis conseruationem & incrementum laudabiliter disposita & constituta sunt, in nobis metipsis seruare, & alijs seruanda tradere & demonstrare. Sane felicis recordationis Pius PP.V. Prædecessor noster de consilio & assensu Venerabilium Fratrum suorum tunc S. R. E. Cardinalium optimam & saluberrimam Constitutionem edidit & promulgauit tenoris &c. *supra est descriptus*; quam quidem Constitutionem piæ mem. Gregorius XIII. Sixtus V. & Gregorius XIV. Romani Pontifices pariter Prædecessores nostri sicuti in ea cauetur seruare iurarunt, ac per eorum litteras approbarunt & confirmarunt, & innouarunt, proùt in illis pleniùs continetur. Nos itaque, officij & conscientiæ nostræ debito satisfacere cupientes, motu proprio, non ad alicuius supplicationem vel super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione nostra, in hoc primo Secreto Consistorio, quod cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus habemus, Constitutionem prædictam, & omnia in ea contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus & approbamus & innouamus, eamque inuiolabilis firmitatis robur obtinere,

nere, plenamque executionem & effectum, perpetuis futuris temporibus habere decernimus, ac prӕterea eisdem motu proprio, scientia, deliberatione, & authoritate, assentientibus & approbantibus, eisdem S.R.E. Cardinalibus declaramus eadem Constitutione prohibitam fuisse, & prohiberi omnem & quamcumque infeudationem & alienationem Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum prӕdictorum, eidem Sedi tam mediate, quam immediate subiectorum, non solum ne fiat, neue attentetur post eorum deuolutionem, sed etiam ante quam deuoluantur, ac omnem & quamcumque in perpetuum vel ad tempus prorogationem & extensionem, infeudationem, inuestiturarum & concessionum de dictis Ciuitatibus, Terris, Oppidis & locis non dum finitarum, ipsorumque incorporationem quoad effectum impediendӕ alienationis prorogationis & extensionis huiusmodi non à die eorum deuolutionis, sed à die ipsius Constitutionis, & etiam antequam illa deuoluantur ipso iure cum omnibus clausulis & decretis in prӕdicta Constitutione contentis Camerӕ & Sedi Apostolicӕ factam censeri; insuper volumus & declaramus vt promissio & iuramentum prӕstitum & prӕstandum de seruanda eadem Pij Prӕdecessoris prӕdicti Constitutione per Nos & S.R.E. Cardinales intelligatur de ipsa Pij Prӕdecessoris Constitutione, vt supra per Nos declarata, & secundùm hanc nostram declarationem eandem Constitutionem ad vnguem & inuiolatè obseruari oportere ac debere, sicut & nos seruaturos esse promittimus, ac sanctè, & solemni more iuramus, & ita per quoscunque Iudices Ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam Camerӕ prӕdictӕ Prӕsidentes Clericos, Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales in quauis causa vel instantia sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpredi facultate & auctoritate iudicari, declarari & definiri debere, ac irritum & inane si secus super his per quoscunque quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, ac prӕsentes nostras litteras in libello in quo ipsa Constitutio Pij Prӕdecessoris continetur, ac in libro Quinterno appellato Cancellariӕ Apostolicӕ describi mandamus non obstantibus ijs quӕ idem idem Prӕdecessor voluit non obstare ceterisque in contrarium facientibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrӕ approbationis, confirmationis, innouatio-

uatio-

uationis, voluntatis, decreti, promissionis, iuramenti & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. B. Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo primo, pridie nonas Nouembris, Pontificatus nostri anno primo. Nihilominus quia nonnullæ pro varietate casuum contingentium successiuis temporibus excitatæ fuerunt dubitationes, ac impropriæ forsan subsequutæ interpretationes, propterea vt hæ quoque cessent & remoueantur, congruum fore duximus easdem litteras in præsentia comprobare, innouare, & confirmare, ac verum illarum sensum exponere, & quatenus opus sit de nouo decernere. Hac igitur nostra perpetuò valitura Constitutione, motu proprio, non ad alicuius supplicationem, vel super hoc oblatæ nobis petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostra, easdem Prædecessorum, & specialiter præinsertas Pii V. & Innocentii IX. ac omnia in eis contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium, comprobamus, confirmamus, & innouamus, easque inconcussæ & validissimæ firmitatis robur, plenamque executionem, & effectum, perpetuis etiam futuris temporibus obtinere, & ab omnibus inuiolabiliter seruari decernimus, præcipimus, & mandamus. Præterea ne in posterum germanus earundem litterarum sensus in dubium reuocari, & à conditoris mente recedi contingat, motu, scientia, & deliberatione paribus, & de potestatis Apostolicæ plenitudine habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus consultatione matura, & singulorum auditis sententiis in nostro Consistorio Secreto, ac etiam extra, oretenus & in scriptis de eorum consilio, & assensu declaramus prædictas Pii V. litteras comprehendere non solum Principatus, Ducatus, Ciuitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, Dominia, & loca Iurisdictionales, & Iurisdictionalia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ in feudum, Vicariatum, vel alium titulum tunc concessas, & concessa, ac etiam aliàs aliquando, & pluries concedi solitas, & solita quocunque tempore ad Cameram Apostolicam deuoluta verùm illas quoque, & illa quæ nunquam antea in feudum vel alio titulo concessa sed per Cameram, & Sedem Apostolicam immediatè possessa fuerunt vel tunc possidebantur,

prout

prout etiam felicis recordationis Clemens VIII. Prædecessor noster, suo Consistoriali decreto die xxvi. Iunii anno 1592. Pontificatus illius primo declarauit,cuius sequitur tenor. Clemens VIII. Sanctissimus Dominus Noster dixit post editam per san. record. Pium PP. V. Sanctitatis Suæ Prædecessorem de Fratrum consilio Constitutionem de non alienandis Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis sibi, & Apostolicæ Sedi in temporalibus mediatè, & immediatè subiectis etiam ad illud vsque tempus in feudum, atque quemuis alienationis titulum dari solitis ad Sedem prædictam quomodolibet deuolutis,& pro tempore deuoluendis, grauissimis impositis pœnis contra personas tractantes, consulentes, aut alias verba facientes de huiusmodi Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum infeudationibus etiam sub prætextu necessitatis,& euidentis vtilitatis, siue illas insinuantes, & suadentes prout in ipsa Constitutione sub Datum quarto Kal. Aprilis Pontificatus Sui anno secundo edita, sæpius postmodum per Prædecessores suos, ac nouissimè per Sanctitatem Suam comprobata latiùs continetur piæ mem.Gregorium XIV.itidem Prædecessorem suum in Consistorio secreto Romæ apud Sanctum Marcum die Veneris xiii.Septembris 1591. habito, sententiis tamen S. R. E. Cardinalium qui tunc aderant, & de quorum numero etiam Sanctitas Sua erat, minimè requisitis,quinimo,multis eorum expressè contradicentibus declarasse,& decreuisse, Pii Prædecessoris Constitutione prædicta non prohiberi feudum nondum deuolutum quando necessitas, aut euidens, & vera Ecclesiæ vtilitas postulauerit iterum infeudari, nec iuramentum in ea præstitum similem casum comprehendere, ac neminem licitè iurare posse quòd contra necessitatem aut euidentem vtilitatem Ecclesiæ sit, sicque prædictam Constitutionem intelligendam iudicasse,& definiuisse, itaut nemini postea de ea aliter quàm tunc ab ipso declaratum fuit loqui, & scribere liceret,prout in eodẽ decreto, & declaratione pleniùs continetur. Verum quia re ipsa compertum est, quòd ferè omnes alienationes Terrarum Ciuitatum, Oppidorum,& locorum huiusmodi hactenus factæ, ex quibus magna læsio,& imminutio patrimonii, ac existimationis S. R. E. secuta est etiam sub prætextu,& colore veræ, & euidentis necessitatis vel vtilitatis Prædecessoribus Sanctitatis Suæ insinuatæ fuerunt, cum tamen vix vlla necessitas excogitari possit, cum ex aliis bonis aut redditibus,& prouentibus quàm Constitu-

tione

tione prædicta alienari prohibitis subueniri nequeant, vix etiam vlla dari posset vtilitas cui non præponderet recuperatio, & realis reintegratio in Patrimonium S.R.E. earumdem Ciuitatum, & locorum hucusque alienatorum, cumque huiusmodi casus absolutæ necessitatis, aut veræ aut euidentis vtilitatis faciliùs mente atque animo concipi & effingi, quàm vsuuenire possint multò magis expedire omnium prorsus alienationum, & inuestiturarum, prorogationum, & aliarum concessionum quomodocunque, & sub quibuscunque causis, & prætextibus attentandi viam omninò præcludere, quàm ob rarissimos casus, qui vix vnquam contingere possint, apertam relinquere, cumque lucrum in tempore negligere maximum quandoque sit Ecclesiæ lucrum, vtilius esse radices omnes ex quibus huiusmodi alienationes prouenire valeant penitus euellere, quàm ex eo quod aliquando possit earum aliqua vtilis esse, occasionem præbere, vt multæ præiudiciales, & damnosæ fiant, cui absurdo atque incommodo ipsum Pium Prædecessorem prædictum dicta Constitutione, non immeritò occurrere voluisse, qui longè plures, & grauiores iacturas ex multis perniciosis distractionibus sequi posse censuit, quàm vtilitates ex paucissimis, si quæ vnquam contingerent, fructuosæ. Proinde Sanctitas Sua habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, & singulorum auditis sententijs, de eorum consilio, & vnanimi assensu decretum, & declarationem superiùs memoratam fel. record. Gregorij XIV. tanquam destruens prædicti Pij Constitutionem, alienandique occasionem præbens, ac minimè necessariam, & desuper forsan confectas litteras, quarum omnium tenores haberi voluit pro expressis ac ad verbum insertis, auctoritate Apostolica reuocauit, abrogauit, cassauit, & annullauit perinde ac si nunquam emanassent, declarans, dicta Constitutione prohiberi Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, feudorum, & locorum in ea contentorum, tam quæ nunquam antea in feudum concessa, quàm quæ aliàs sæpius etiam alienata vel infeudata, ac postmodum deuoluta aut etiam nondum deuoluta fuerunt, alienationes, infeudationes, & prorogationes & extensiones inuestiturarum, feudorum, & concessionum, etiam ex causa necessitatis aut euidentis, & veræ vtilitatis factas, & faciendas, Iuramentum quoque super eiusdem Constitutionis obseruatione per Sanctitatem Suam, & Successores suos, ac S.R.E. Card. præstitum, & præstandum casum

P hunc

hunc necessitatis etiam absolutæ & euidentis & veræ vtilitatis omninò comprehendere, nec propterea aliquid illicitũ iurari, aut quod contra necessitatem, & vtilitatem Ecclesiæ sit, sed quod rationi consonum atque & re illius est ac summopere cõduci, prout eadem auctoritate declarauit, statuit, & decreuit cum clausulis, & derogationibus opportunis. Actum Romę in Monte Quirinali die xxvj. Iunij 1592. in Consistorio secreto. Pariterque declaramus sub eadem Constitutione comprehensa fuisse, & comprehendi Principatus, Ducatus, Ciuitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, Dominia, & Loca, iurisdictionales, & iurisdictionalia, non tantùm ad Sanctam Romanam Ecclesiam, & Sedem, & Cameram Apostolicam eo tempore deuoluta, aut alio quocunque titulo quomodolibet acquisita, sed quæ post eam vsque in præsentia, & in futurum successiuis temporibus in perpetuum siue deuolutionis, siue alio quouis titulo quomodolibet acquisita fuerant acquirentur, saluis tamen Constitutionibus editis pro bonis confiscatis à fel. rec. Gregorio XIII. quinto idus Iulij anno 1580. eius Pontificatus nono, & Sixti V. Kal. Iulij anno 1585. eius Pontificatus primo, quibus cautum fuit, Ducatus, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, aliaque bona ad prædictam Sedem, & Cameram Apostolicam ratione delictorum, & confiscationum in casibus in eis Statutis delata sub eadem Pij V. Constitutione super huiusmodi dominij, & iurisdictionibus in feudum aut aliàs non concedendis nec alienandis edita, minimè comprehendi, declarantes tamen illas intelligendas esse, prout intelligi decernimus & mandamus, vt Principatus, Ducatus, Ciuitates, Castra, Oppida, Terræ, Arces, Loca, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, & Loca iurisdictionalia in illis comprehensa, & ex earum dispositione confiscata, & confiscanda non subiaceant neque subiacere debeant prædictis litteris Pij V. pro eo tempore solùm quo delinquens, seu delinquentes vixerint, & inuestituræ si quæ antea concessa fuerunt durabunt, ac personæ, seù lineæ in illis comprehensæ supererunt, & saluis etiam pactis in ipsis inuestituris contentis. Insuper eisdem motu, scientia, deliberatione, ac potestate declaramus dispositionem prædicti recol. mem. Clementis VIII. in eisdem litteris septimo Kal. Iulij anno 1596. eius Pontificatus quinto, in quibus decreuit Ciuitates, Terras, Castra, & Loca iurisdictionalia per Cameram Apostolicam in vim eiusdem Constitutionis emenda & acquirenda in dicta præcedenti

Con-

Constitutione Pij V.per triennium à die illarum venditionis computandum minimè comprehendi debere, ita intelligendum esse, vt statim finito dicto triennio, quatenùs eo durante non fuerit deuentum ad illorum veram propriam, & effectualem alienationem, Ciuitates, Castra, Terræ, & Loca prædicta ipso iure, & facto censeantur vnita, & incorporata eidem Sedi, & Cameræ Apostolicæ, atq; subiecta, & comprehensa in prædictis Pij V. litteris, etiam nulla alia facta declaratione, acceptatione, seù decreto, ita vt dictus terminus trium annorum nullo pacto suspendi, prorogari, vel aliter impediri, aut retardari possit cursus illius, neque incorporatio, comprehensio, & subiectio prædicta: & ita seruandum esse decernimus, & mandamus. Postremò statuimus, vt sicut Nos præinsertas Pij V. ac Innocentij IX. & Clementis VIII. litteras, seù decretum sub die xxvj. Iunij 1592. & omnes, & singulas Constitutiones, & Decreta, tam eiusdem Clementis, quàm aliorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum, quibus Ciuitates, Castra, Oppida, & alia loca, & bona huiusmodi iurisdictionalia Sedi, & Cameræ Apostolicæ quocunque tempore vnita, & incorporata, ac prædictis litteris Pij V. subiecta fuerunt, & specialiter decretum à Nobis die xx. Decembris proximè præteriti in nostro Consistorio secreto, assentientibus pariter & approbantibus Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, factum super incorporatione, ac subiectione Ducatus Castri, & Oppidorum Roncillionis, Valerani, & aliorum omnium locorum, & bonorum iurisdictionalium, quæ à rec. me. Innocentio X. Prædecessore Nostro, sibi & eidem Cameræ Apost. acquisita ex instrumentis respectiuè rogatis per acta Bartholomæi Brunori die 7. Octobris 1649. & Francisci Lucarelli Cameræ Apostolicæ, & Caroli Viperæ Capitolij Notariorum die xix. Decembris eiusdem anni, ac præsentem Nostram Constitutionem inuiolatè seruaturos promittimus, & sanctè, ac solemni more iuramus, & Cardinales omnes & singuli præsentes in eodē Consistorio Nostro hodierna die, vt moris est, habito pariter iureiurando promiserunt iuxta formam, & tenorem iuramenti pro obseruatione prædictæ Pii V. per eos anteà præstiti, ita & absentes à Consistorio in eorum habitationibus, & à Curia quandocunq; ad eam se contulerint, *ac futuri pro tempore Cardinales in sumptione pilei*, & deinde in Conclaui, ac etiam post assumptionem ad Pontificatū in manibus Cardinalis Vicecancellarii pariformiter promittere, & iurare de-

 beant

beant easdem omnes, & singulas Constitutiones, & hanc nostram, quantùm in eis erit obseruare, illisque non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, & absolutionem à iuramento præstito non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare, ac *ius iurandum huiusmodi in formula iuramenti per easdem Cardinales præstari soliti adiungi, & inseri debere*, ac contrafacientes pœnam periurij, ac perpetuæ infamiæ iuris & facti eo ipso incurrere decernimus. Prætereà quod ipsi Cardinales occurrente Sedis Apostolicæ vacatione in Conclaui, quando de obseruandis litteris recol. mem. Iulij PP. II. Prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & alijs Constitutionibus iuramentum præstare solent, etiam de inuiolabiliter obseruandis prædictis, ac præsenti Constitutione nostra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigiũ assumptus post eius assumptionem, hoc ipsum ad maiorem cautelam promittere, ac iurare, & deindè post coronationem suam, promissionem, & iuramentum huiusmodi per litteras suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat, quod si illud à Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita Ordinum, apud eum omni cum constantia, & instantissimè pro præsentium obseruatione petere, & rogare, ac obtestari nõ cessent, idq; vt omninò efficiat diligentissimè curare studeant, statuimus, & ordinamus. Decernentes præsentes litteras sub quibusuis reuocationibus, cassationibus, derogationibus, ac alijs contrariis dispositionibus sub quibusuis tenoribus, & formis, ac cũ quibusuis clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis, & faciendis, minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de nouo concessas esse, & censeri: & ita per quoscunq; Iudices Ordinarios, & Delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam Cameræ prædictæ Præsidentes, & Clericos, Causarum Palatii Apost. Auditores, ac S.R.E. Cardinales in quauis causa, & instantia; sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretãdi facultate, & auctoritate, iudicari, declarari, & definiri debere, ac irritũ, & inane si secus super his per quoscunq; quauis auctoritate scientèr, vel ignoranter contigerit attentari. Ac præsentes nostras litteras in libello quo ipsa Constitutio Pii V. Prædecessoris continetur, ac in libro

Quin-

Quinterno appellato Cancellariæ Apostolicæ describi mandamus. Non obstan. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ciuitatum, & locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & aliis, quæ idem Pius Prædecessor voluit non obstare, cæterisque in contrarium facientibus quibuscunque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innouationis, declarationis, voluntatis, decreti, promissionis, ac iuramenti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo sexagesimo, nono Kal. Nouembris, Pontificatus Nostri Anno sexto.

✠ Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus promitto, voueo, & iuro.



†

† Ego Franciscus Episcopus Portuensis Cardinalis Barberinus Vicecancellarius promitto, voueo, & iuro.

† Ego

† Ego Bernardinus Episcopus Prænestin. Card. Spada promitto, voueo, & iuro.

† Ego I. Episcopus Sabinen. Card. Sacchettus promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. Episcopus Albanen. Card. Ginettus promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego Hieronymus Tituli S. Laurentij in Lucina Presbyter Card. Columna promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io. Baptista Tit. S. Mariæ Transtyberim Card. Pallottus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Vldericus Tit. S. Petri ad Vincula Card. Carpineus promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. Ant. Tit. S. Mariæ de Pace Card. Franciottus promitto, voueo, & inro.

† Ego Steph. Tit. S. Laurentij in Pane, & perna Card. Duratius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego F. Vincentius Maculanus Tit. S. Clementis Card. S. Clementis promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Hieronymus Tit. SS. Trinitatis in Monte Pincio Presbyter Card. Grimaldus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Angelus Tit. SS. Quirici, & Iulittæ Presbyter Cardinalis Giorius promitto, vouco, & iuro.

† Ego N. Cardinalis Ludouisius M. Pœnitentiarius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Federicus S. Anastasiæ Presbyter Card. Sfortia promitto, voueo, & iuro.

† Ego Benedictus Tit. S. Honuphrii Card. Odescalcus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Camillus Tit. S. Petri in Monte aureo Card. Astallius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Aloysius Tit. S. Alexij Cardinalis Homodeus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Iacobus Tit. S. Mariæ Transpontinæ Presbyter Cardinalis Corradus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Laurentius Tit. S. Chrisogoni Card. Imperialis promitto, voueo, & iuro.

† Ego Gibertus Tit. SS. Ioannis, & Pauli Card. Borromêus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Marcellus Tit. S. Stephani in Monte Cælio Card. Sanctæ Crucius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Baccius Tit. SS. Nerei, & Achillei Card. Aldobrandinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Baptista Spada Tit. S. Marcelli Card. S. Susannæ promitto, voueo, & iuro.

† Ego Franciscus Tit. S. Mariæ in Via Card. Albicius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Octauius Tit. S. Ceciliæ Card. de Aquauiua promitto, voueo, & iuro.

† Ego Flauius Tit. Sanctæ Mariæ de Populo Card. Chisius promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Iulius Tit. S. Xysti Presbyter Card. Rospigliosius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Nicolaus Tit. S. Eusebij Presbyter Card. à Balneo promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego F. Tit. S. Io: ante Portam latinam Presb. Card. Paulutius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Sfortia Presbyter Card. Pallauicinus Tit. S. Saluatoris de Lauro promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

†

†

† Ego Virginius Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Vrsinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego R. Cardinalis Diaconus Sancti Nicolai in Carcere Tulliano promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Paulus Emilius Sanctę Marię in Cosmedin Diaconus Cardinalis Rondininus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Laurentius Sancti Eustachij Diaconus Cardinalis Raggius promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Carolus Sancti Angeli in foro Piscium Diaconus Card. Carolus Barberinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Carolus Sanctæ Mariæ in Domnica Diaconus Card. Pius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Decius S. Adriani Diaconus Card. Azzolinus promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Franciscus Maria SS. Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis Mancinus promitto, voueo, & iuro.

†

†

S. Vgolinus.

Visa de Curia P. Ciampinus.

P. Ciampinus.

INDEX RERVM

Quo hoc volumine continentur.

Q Col-

Di-

Indicis Finis.